

Veiligheidsrapportage Amsterdam 2004

✖ Gemeente Amsterdam
✖
✖

Veiligheidsrapportage Amsterdam 2004

Een veilig Amsterdam. Samen zorgen we ervoor.

Inhoud

Conclusies	5
1 Inleiding	9
1.1 Doelstelling	9
1.2 Informatiebronnen	9
1.3 Relatie met andere rapportages	9
1.4 Leeswijzer	10
2 Amsterdam veiliger	11
2.1 Doelstelling	11
2.2 Ontwikkeling criminaliteit	11
2.3 Ontwikkeling vandalisme en overlast	13
2.4 Veiligheidsbeleving	14
2.5 Conclusies	15
3 Doelgroepenaanpak	16
3.1 Inleiding	16
3.2 Actieprogramma harde kern jeugd	16
3.3 Actieprogramma verslaafde veelplegers	18
3.4 Actieprogramma criminele illegalen	20
3.5 Actieprogramma niet-verslaafde veelplegers	22
3.6 Actieprogramma plegers huiselijk geweld	22
3.7 Aanpak verkeershuffers	24
3.8 Conclusies	25
4 Gebiedsaanpak	26
4.1 Inleiding	26
4.2 Actieprogramma risicolocaties en – lijnen in het openbaar vervoer	26
4.3 Actieprogramma hot spots Binnenstad	28
4.4 Actieprogramma hot spots Zuidoost	31
4.5 Actieprogramma Westpoort	37
4.6 Actieprogramma gebieden met stedelijke vernieuwing	38
4.7 Aanpak bedreigde winkelgebieden en bedrijventerreinen	40
4.8 Conclusies	41
Bijlagen	42
Bijlage 1 Aangiftecijfers politie per delicttype	42
Bijlage 2 Aangiften top 3 stedelijke vernieuwingsgebieden	44

04/96.

LIJST VOORBEREIDING EIGEN WERK

Projectcode	Ibdco aut
Titel	Veiligheidsrapportage Amsterdam 2004
Opdrachtgever	DOOV van gemeente Amsterdam
Besteladres en evt. afwijkende prijs	Te downloaden op www.eenVeiligAmsterdam.nl
Opnemen in bibliotheek van KB, WODC of SISWO (Extra exemplaar bijvoegen!)	—
Opnemen als PDF in de publicatielijst op de website? (zodat iedereen het bestand kan downloaden) Zo ja, bestand als PDF naar Betty mailen.	—

Betty Markestein

Van: Bram van Dijk
Verzonden: woensdag 10 november 2004 15:38
Aan: Betty Markestein
Onderwerp: RE: eigen werk

Hoi Betty,

Dat is 1bdcoaut en de DOOV van de gemeente Amsterdam.
Bram

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: Betty Markestein
Verzonden: dinsdag 9 november 2004 14:24
Aan: Bram van Dijk
Onderwerp: eigen werk

Hoi Bram,

Ik kreeg een mooi boekje van jou hand om op te nemen in eigen werk.
Het gaat om Veiligheidsrapportage Amsterdam 2004.
Ik heb daar echter geen projectcode bij en geen opdrachtgever.
Wil je die mij nog even mailen dan neem ik het boekje op in de publicatielijst.
Dank,

Betty

—
DSP- groep BV
Van Diemenstraat 374
1013 CR Amsterdam
tel: +31 (0)20 625 75 37
fax: +31 (0)20 627 47 59
info: dsp@dsp-groep.nl
e-mail: bmarkestein@dsp-groep.nl
website: www.dsp-groep.nl

Conclusies

In de Veiligheidsrapportage Amsterdam (VRA) wordt nagegaan in hoeverre de hoofddoelstellingen van het Veiligheidsplan Amsterdam gerealiseerd worden. Deze doelstellingen vloeien voort uit het beleidsprogramma van de driehoekspartners, waarin de gezamenlijke doelstellingen van gemeentebestuur, politie en Openbaar Ministerie zijn opgenomen. In het beleid staan een dadergerichte en een gebiedsgerichte benadering centraal; deze beide benaderingen zijn uitgewerkt in plannen van aanpak voor 5 dadergroepen¹⁾ en 6 gebieden.

Ten aanzien van de ontwikkeling van de veiligheid in Amsterdam kunnen de volgende conclusies getrokken worden.

1 Het aantal aangiften is in de Gemeente Amsterdam in 2003 gedaald tot 95.338²⁾. Ten opzichte van 2000 is dat een afname met 17%. De daling van het aantal aangiften gaat gepaard met een sinds 1999 onafgebroken stijging van het aantal zaken dat door het OM wordt afgehandeld. Ten aanzien van de wijze van afhandeling is een positieve ontwikkeling dat het aantal onvoorwaardelijke septs in 2003 juist is afgenomen. Deze gegevens duiden erop dat er sprake is van een intensivering van opsporing en vervolging van daders.

2 Vooral de vermogenscriminaliteit is de laatste jaren duidelijk afgenomen; zowel de aangiftecijfers van de politie als de gegevens uit de monitor leefbaarheid en veiligheid (MLV) en de Politiemonitor Bevolking (PMB) wijzen in deze richting. Het aantal aangiften van vermogenscriminaliteit ligt in 2003 zelfs aanzienlijk lager dan in 1999 en is sinds 2000 constant gedaald. Waarschijnlijk dragen de actieplannen die eerder dan 2003 in gang zijn gezet – het betreft hier de aanpak harde kernjeugd en de aanpak verslaafde veelplegers – bij aan deze daling van vermogenscriminaliteit. Ook op de meeste hot spots in de Binnenstad en Zuidoost doet zich een duidelijke afname van vermogenscriminaliteit voor.

De mate waarin het bedrijfsleven geconfronteerd wordt met vermogenscriminaliteit is eveneens duidelijk afgenomen; er is sprake van een sterke daling van het aantal aangiften van diefstal/inbraken bij bedrijven en instellingen en van winkeldiefstal. Door middel van het actieprogramma aanpak bedreigde winkelgebieden en bedrijventerreinen wordt beoogd deze positieve ontwikkeling voort te zetten.

3 Sinds 2000 is, ondanks de lichte daling van 2002 naar 2003, het aantal aangiften van geweldsdelicten redelijk stabiel. De slachtofferpercentages voor geweldsdelicten uit de MLV laten ten opzichte van de vorige meting een (lichte) daling zien, maar ook hier zien we over meerdere metingen gekeken een relatief stabiel beeld.

Binnen de categorie geweldscriminaliteit valt de afname van straatroof op. De aangiftecijfers duiden op een sterke daling die zich al een aantal jaren voordoet. De bijzondere aandacht die de politie Amsterdam-Amstelland voor dit delict heeft, levert waarschijnlijk een bijdrage aan deze positieve ontwikkeling. Voor andere vormen van geweldscriminaliteit (bedreiging, mishandeling en overvallen) is het beeld wisselend.

Het aantal aangiften van mishandeling en overvallen is in 2003 gedaald ten opzichte van 2002, maar daar staat tegenover dat voor beide delicten het aantal aangiften sinds 2000 (met uitzondering van de meting over 2002) redelijk stabiel is. Het aantal aangiften van bedreiging neemt sinds 1999 jaarlijks toe. Overigens is geweldscriminaliteit volgens de MLV in 2003 licht gedaald.

4 De aangiften bij politie met betrekking tot vandalisme en overlast laten een positieve ontwikkeling zien. Het aantal meldingen inzake verkeersoverlast ligt in 2003 (opnieuw) lager dan in voorgaande jaren. Ook de doelstelling dat in het kader van de Streetwise aanpak minimaal 50% staandehoudingen plaatsvindt, wordt reeds gerealiseerd. Ten aanzien van de door de bevolking ervaren overlast en het gerapporteerde slachtofferchap van vandalisme geven de cijfers uit de MLV een minder positief beeld. In 2003 zijn de slachtofferpercentages voor beschadiging van auto en overige vernielingen gelijk aan die van 2001. Ook overlast door jongeren, het lastigvallen van mensen op straat en drugsoverlast wordt in 2003 nog ongeveer even vaak gerapporteerd als in 2001. Alleen de ervaren overlast vanwege dronken mensen op straat is iets afgenomen.

5 De gegevens uit de MLV over de veiligheidsbeleving van Amsterdammers geven een diffuus beeld te zien. Hoewel Amsterdammers zich in 2003 in hun woonbuurt veiliger zijn gaan voelen is het algemene veiligheidsgevoel iets afgenomen. De cijfers op basis van de PMB wijzen overigens in een andere richting: volgens deze meting is het algemene veiligheidsgevoel juist toegenomen. Ook is volgens de MLV het vermijdings-

¹⁾ Naar aanleiding van een motie van Groenlinks in de gemeenteraad (december 2003) zijn verkeershufters als doelgroep voor het veiligheidsbeleid toegevoegd.

²⁾ Het aantal aangiften in de politieregio Amsterdam-Amstelland was in 2003 106.233. Onder de politieregio vallen naast de gemeente Amsterdam de gemeenten Diemen, Ouder-Amstel, Amstelveen, Aalsmeer en Uithoorn.

gedrag iets toegenomen. Om in de toekomst een eenduidige uitspraak over de ontwikkeling van de veiligheidsbeleving mogelijk te maken, zal in volgende VRA's gebruik gemaakt gaan worden van een index voor veiligheidsbeleving.

Ten aanzien van de realisatie van het Veiligheidsplan Amsterdam zijn de volgende conclusies te trekken:

6 Voor de meeste actieprogramma's van het Veiligheidsplan Amsterdam – met uitzondering van aanpak harde kern en aanpak verslaafde veelplegers – geldt dat deze vrij recent van start zijn gegaan. Van deze onderdelen van het beleid kan dus nog niet worden vastgesteld in hoeverre zij bijdragen aan een veiliger Amsterdam. Wel zijn in deze VRA gegevens vastgelegd die als nulmeting voor de meeste van deze actieplannen dienen. Daarmee is een basis gelegd om ook deze onderdelen in de monitoring van het veiligheidsbeleid te betrekken.

7 In het kader van een aantal actieplannen, onder meer die voor criminele illegalen, plegers van huiselijk geweld en niet-verslaafde veelplegers, wordt gewerkt aan het verzamelen van nadere informatie over deze dadergroepen. Dit zal de informatiepositie van de Directie OOV, politie en OM verder versterken.

In onderstaande tabel worden de resultaten uit de volgende hoofdstukken per doelstelling samengevat.

thema	doelstellingen	resultaat
Algemeen	1 Amsterdam moet en zal veiliger worden door samen de criminaliteit en overlast naar een substantieel lager niveau te brengen 2 afname van onveiligheidsgevoelens	1 er heeft in 2003 minder criminaliteit plaatsgevonden (zowel aangiftecijfers van politie, als gerapporteerd slachtofferschap in bevolkingsonderzoek wijzen in die richting); (de ervaren) overlast is in 2003 ongeveer gelijk gebleven 2 de trend m.b.t. de algemene onveiligheidsgevoelens is niet eenduidig. Volgens de MLV nemen de algemene onveiligheidsgevoelens toe, maar volgens de cijfers uit de PMB juist af. De onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt zijn volgens de MLV wel gedaald
Harde kern jeugd	1 substantiële daling van de doelgroep met 20 tot 30% in 2006	1 de huidige geschatte omvang van de groep is 1.500 (nieuwe schatting volgt in 2004)
Verslaafde veelplegers	1 daling van het aantal aangiften in 2006 (bij gelijkblijvende aangiftebereidheid) van drugsgerelateerde misdrijven waaronder autokraken, woninginbraken, winkeldiefstallen en straatroven met 20-30% 2 deelname van 1000 verslaafden in 2006 aan het programma van het support Project 3 vermindering van de groep problematische verslaafden met 50 personen per jaar	1 daling van het aantal aangiften in 2006 (bij gelijkblijvende aangiftebereidheid) van drugsgerelateerde misdrijven waaronder autokraken, woninginbraken, winkeldiefstallen en straatroven met 20-30% 2 momenteel nemen 500 verslaafden deel 3 (voortgang in VRA 2005)

thema	doelstellingen	resultaat
Criminele illegalen	1 beperking aantal criminele illegalen	1 de huidige geschatte omvang van de groep is 3.000 (nieuw onderzoek naar de omvang volgt in het voorjaar van 2004)
Niet-verslaafde veelplegers	1 forse reductie (voor 2006) van de groep niet-verslaafde veelplegers die voor criminaliteit en overlast zorgt (richtlijn daarbij is de landelijke doelstelling van 20-25% reductie)	1 de huidige geschatte omvang van de groep is 389
Huiselijk geweld	1 afname van het aantal slachtoffers van huiselijk geweld 2 reductie van (de kans op) herhaling van slachtofferschap (als effect van verbetering van hulpverlening aan slachtoffers en daders) 3 reductie van recidive van daders eveneens als effect van verbetering van hulpverlening aan slachtoffers en daders	1/2/3 De omvang van de dadergroep wordt geschat op 15.000. De verbetering van de informatiepositie leidt er toe dat alle indicatoren van huiselijk geweld stijgen. Conclusies ten aanzien van de werkelijke ontwikkeling van daders en slachtoffers zijn nu nog niet te trekken.
Verkeershufters	(deze doelgroep is later toegevoegd waardoor doelstellingen nog niet benoemd zijn; vooralsnog is gekozen voor resultaten in termen van:) 1 verkeersagressie wordt door de Amsterdamse bevolking minder als probleem ervaren 2 een toename van verkeersveiligheid op basis van politiecijfers	1 de persoonlijke angst voor verkeersagressie is in 2003 gestegen t.o.v. 2001; daarentegen rapporteren Amsterdammers een afname van agressief verkeersgedrag als probleem in hun buurt t.o.v. 2001 2 het aantal verkeersgerelateerde delicten is in 2003 t.o.v. 2002 redelijk stabiel, maar lager dan 2001
Openbaar vervoer	1 het percentage Amsterdammers dat zich onveilig voelt in en rond het Amsterdamse OV dient op 1-1-2006 4% lager te zijn dan het niveau van 1-1-2004 2 slachtofferschap van criminaliteit en geweld in en rond het Amsterdamse OV dient op 1-1-2006 5% lager te zijn dan het niveau van 1-1-2004	1 onveiligheidsgevoelens in en rond het Amsterdamse OV variëren tussen de 9,9% (op de pont) en 51,1% (op metrostations) 2 slachtofferschap van criminaliteit en geweld in en rond het Amsterdamse OV varieert tussen de 0,4% (op wachtplaatsen voor de pont) en 2,8% (op Amsterdamse NS-stations)
Hot spots Binnenstad	1 het creëren van veiligere hot spots in binnenstad	1 vermogendelicten nemen af, voor geweldscriminaliteit is het beeld wisselend

thema	doelstellingen	resultaat
Hot spots Zuidoost	1 het creëren van veiligere hot spots in Zuidoost in termen van een afname van criminaliteit, drugsoverlast en onveiligheidsgevoelens	1 De ontwikkelingen verschillen per hot spot. In Amsterdamse Poort is de criminaliteit en overlast afgenomen. De problematiek in winkelcentrum Ganzenpoort is niet drastisch gewijzigd t.o.v. 2002. De winkelcriminaliteit in Kraaiennest is afgenomen. Het beeld voor de woonbuurten D en E is wisselend. Onveiligheidsgevoelens voor geheel Zuidoost zijn nauwelijks veranderd t.o.v. 2001
Westpoort	1 het ontwikkelen van een veilig gebied met een integer en gezond ondernemersklimaat, mede door inspanningen van een efficiënt optredende overheid	1 voorlopige analyses geven aan dat de criminaliteit in Westpoort gedaald is
Stedelijke vernieuwing en veiligheid	1 verbetering van het veiligheidsgevoel 2 beperking van de overlast en criminaliteit	1 in gebieden waar stedelijke vernieuwing plaatsvindt, voelt 38,8% zich wel eens onveilig tegenover 30,1% in gebieden zonder stedelijke vernieuwing 2 autocriminaliteit, geweldscriminaliteit en overlast komen relatief vaak voor in gebieden met stedelijke vernieuwing
Bedreigde winkelgebieden en bedrijven-terreinen	1 het terugdringen van vormen van criminaliteit waar het bedrijfsleven slachtoffer van wordt, te weten winkeldiefstal, inbraak, vernieling en overvallen (het streven is te komen tot een daling van deze criminaliteit van 20-25% vanaf 2006)	1 sinds 2000 is het aantal aangiften van diefstallen/inbraken bij bedrijven en instellingen gedaald van ruim 9.000 naar 6.000; winkeldiefstal is t.o.v. 2002 gedaald van 5.500 aangiften naar 4.500

1 Inleiding

1.1 Doelstelling

Voor u ligt de vierde Veiligheidsrapportage Amsterdam (VRA). De opzet van deze VRA is sterk aangepast ten opzichte van de vorige drie rapportages.

De VRA nieuwe stijl richt zich primair op het in beeld brengen van de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van veiligheid in relatie tot de doelstellingen van het Veiligheidsplan Amsterdam. Deze doelstellingen vloeien voort uit het beleidsprogramma van de driehoekspartners gezamenlijk. In dit beleid staan een dadergerichte en een gebiedsgerichte aanpak centraal.

In de VRA staat de vraag centraal in hoeverre de hoofddoelstellingen van het Veiligheidsplan Amsterdam gerealiseerd worden, in het verlengde daarvan wordt ook nagegaan welke onderdelen van het beleid bijdragen aan een verbetering van de veiligheidssituatie. Op basis hiervan kan worden vastgesteld of de prioriteiten en doelstellingen van het Veiligheidsplan Amsterdam aanpassing behoeven.

Overigens is de vraag welke onderdelen van het veiligheidsbeleid bijdragen aan verbetering van de veiligheidssituatie moeilijk te beantwoorden. De veiligheidssituatie wordt immers niet alleen beïnvloed door het veiligheidsbeleid dat is opgenomen in veiligheidsplan en het beleidsprogramma maar ook door activiteiten en projecten die niet daarin zijn opgenomen, maar wel degelijk onderdeel uitmaken van het bredere veiligheidsbeleid. Het gaat dan in de eerste plaats om het zogenaamde staande beleid ³⁾. Onderdelen van dit staande beleid zijn onder meer de Aanpak Agressie en Geweld en de bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) misdaad. Deze onderdelen vallen niet binnen het domein van de VRA en over de resultaten hiervan zal apart gerapporteerd worden. In de tweede plaats is ook het veiligheidsbeleid van de stadsdelen van invloed op de veiligheidssituatie. Ook dit beleid valt buiten het bestek van de VRA.

1.2 Informatiebronnen

In de VRA wordt gebruik gemaakt van vier informatiebronnen: 1 Verschillende informatiesystemen van de politie Amsterdam-Amstelland, X-Pol (aangiften van misdrijven, aangehouden daders), FMS/NSA (meldingen die bij de politie binnenkomen inzake overlast/criminaliteit), informatie over Streetwise (Tobias) en DVAS (informatie over criminele vreemdelingen).

2 Gegevens van het OM over instroom en afhandeling van zaken.

3 De monitor leefbaarheid en veiligheid, die in het kader van het informatiebeleid van de Directie Openbare Orde en Veiligheid in 2003 een aanzienlijke herziening heeft ondergaan. Een belangrijke wijziging is dat de vragenlijst meer is afgestemd op de vragenlijsten die bij ander bevolkingsonderzoek worden gebruikt. Zo wordt onder meer overlapping met de monitor van de federatie van woningbouwverenigingen vermeden.

Daarnaast is een aantal vragen toegevoegd op het gebied van de veiligheid in het openbaar vervoer. Verder is het aantal respondenten in de MLV opgehoogd, zodat er tot op het niveau van buurtcombinaties betrouwbare uitspraken gedaan kunnen worden.

4 Gegevens uit de Politiemonitor Bevolking (PMB) met betrekking tot slachtofferschap en veiligheidsbeleving.

1.3 Relatie met andere rapportages

In de Veiligheidsrapportage Amsterdam wordt stadsbreed over de veiligheidssituatie in de gemeente Amsterdam gerapporteerd. Met uitzondering van de benoemde gebieden uit het Veiligheidsplan Amsterdam wordt niet gerapporteerd over stadsdelen of buurten. Daartoe dient de Veiligheidsindex Amsterdam (in ontwikkeling) waarin zowel de objectieve als de subjectieve veiligheid per buurtcombinatie van Amsterdam wordt weergegeven.

De Veiligheidsrapportage Amsterdam dient een ander doel dan de bestuursrapportages van politie en de rapportages van het OM. De Veiligheidsrapportage combineert de gegevens van bestuur, politie en OM om te komen tot een generiek beeld van de veiligheid in de stad. De rapportages van politie en OM richten zich meer op de prestaties van de eigen organisaties.

³⁾ Dit staande beleid is beschreven in bijlage 2 van het Veiligheidsplan Amsterdam.

1.4 Leeswijzer

In de nieuwe opzet van de VRA wordt de structuur van het Veiligheidsplan Amsterdam weerspiegeld:

- Allereerst wordt in hoofdstuk 2, 'Een veiliger Amsterdam', nagegaan in hoeverre de hoofddoelstellingen van het veiligheidsbeleid worden gerealiseerd. De ontwikkelingen in criminaliteit (aangiften en slachtofferschap), overlast en veiligheidsbeleving worden in beeld gebracht.
- Vervolgens komt in hoofdstuk 3 aan de orde welke resultaten er geboekt worden met de doelgroepgerichte benadering. De volgende 6 doelgroepen worden onderscheiden:
 - 1 harde kernjeugd;
 - 2 verslaafde veelplegers;
 - 3 criminele illegalen;
 - 4 niet-verslaafde veelplegers;
 - 5 huiselijk geweldplegers;
 - 6 verkeershufters.

Voor elk van deze doelgroepen, met uitzondering van de verkeershufters⁴, is een actieplan uitgewerkt. In hoofdstuk 3 wordt voor elk van de doelgroepen afzonderlijk nagegaan in hoeverre de doelstellingen gerealiseerd worden. Daarbij moet worden aangetekend dat in de meeste gevallen nog geen sprake kan zijn van het realiseren van doelstellingen omdat de uitvoering van de plannen pas recent van start is gegaan. Aan het eind van het hoofdstuk worden conclusies getrokken over de totale opbrengst van de doelgroepgerichte benadering.

- In hoofdstuk 4 komt de gebiedsgerichte aanpak aan de orde volgens eenzelfde systematiek als in het hoofdstuk over de doelgroepgerichte benadering wordt gevolgd. De doelgroepgerichte benadering bestaat uit de volgende 6 actieplannen:

- 1 hot spots binnenstad;
- 2 hot spots Zuidoost
- 3 Westpoort;
- 4 stedelijke vernieuwing en veiligheid;
- 5 openbaar vervoer;
- 6 bedreigde winkelgebieden en bedrijventerreinen.

- De belangrijkste conclusies die volgen uit de hoofdstukken 2 t/m 4 zijn aan het begin van de rapportage opgenomen.

⁴) Verkeershufters waren niet in het Veiligheidsplan opgenomen als doelgroep. Naar aanleiding van bespreking van het plan in de gemeenteraad zijn verkeershufters als doelgroep voor het veiligheidsbeleid toegevoegd. Een actieplan voor deze doelgroep is nog niet voorhanden.

2 Amsterdam veiliger

2.1 Doelstelling

De algemene doelstellingen voor het veiligheidsbeleid zijn te vinden in het Veiligheidsplan Amsterdam en in het beleidsprogramma van de driehoek. In het Veiligheidsplan is gekozen voor een algemene formulering:

1 Amsterdam moet en zal veiliger worden door samen de criminaliteit en overlast naar een substantieel lager niveau te brengen.

2 Een afname van onveiligheidsgevoelens.

De doelstellingen in het beleidsprogramma hebben betrekking op de periode van 2002 t/m 2006. Het streven van de driehoek is in 2006 te komen tot:

- 100.000 aangiften in de politieregio Amsterdam-Amstelland bij een gelijkblijvende (of stijgende) aangiftebereidheid;
- aanpak overlast door 50% staandehoudingen in het kader van Streetwise;
- een toename van het veiligheidsgevoel.

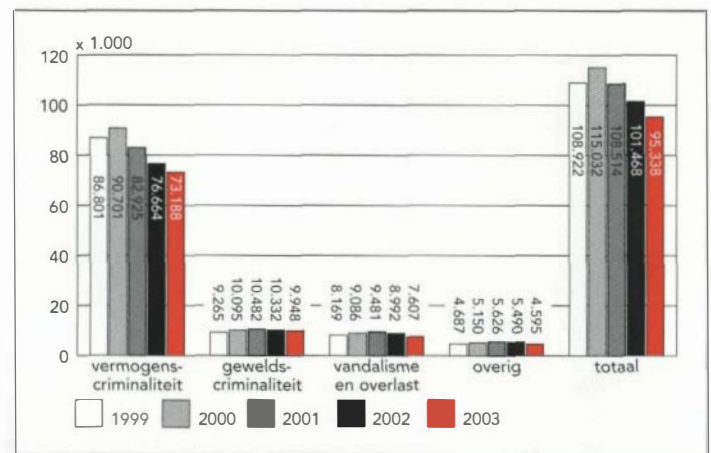
Bij deze doelstellingen is de kanttekening op zijn plaats dat niet alleen gestreefd wordt naar een vermindering van aangiften, maar ook naar een intensivering van opsporing en vervolging van daders door politie en OM.

Kort samengevat komen de doelstellingen uit het Veiligheidsplan en het beleidsprogramma van de driehoekspartners neer op: afname van criminaliteit, overlast en onveiligheidsgevoelens.

2.2 Ontwikkeling criminaliteit

De aangiftecijfers van de politie geven het volgende beeld te zien.

Figuur 2.1 Aantal (opgenomen) aangiften 1999-2003 in Amsterdam

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Let op: deze cijfers betreffen uitsluitend de gemeente Amsterdam.

De hierboven genoemde doelstelling van 100.000 aangiften betreft de regio Amsterdam-Amstelland. Het totale aantal aangiften in 2003 voor de regio Amsterdam-Amstelland is 106.233.

In bijlage I is een overzicht opgenomen van de verschillende misdrijven die onderdeel uitmaken van de vier categorieën die in figuur 2.1 gebruikt worden. Conform de indeling van politie worden straatroof en overval tot de geweldsdelicten gerekend.

Uit figuur 2.1 kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

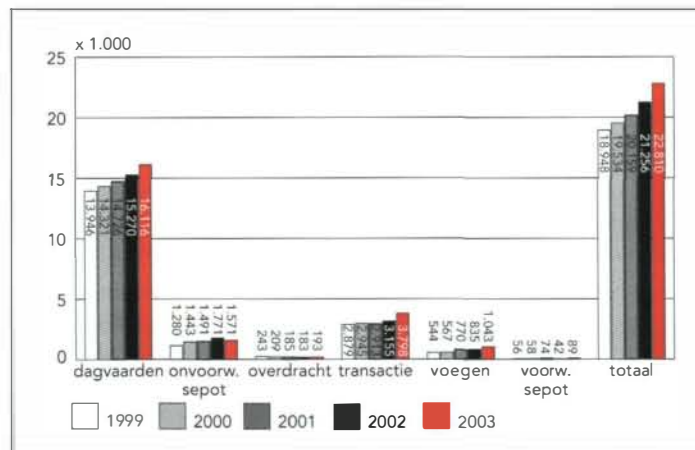
- In 2003 ligt het totaal aantal aangiften duidelijk lager dan in voorgaande jaren. Sinds 2000 is sprake van een continue dalende lijn. Gegevens uit de politiemonitor bevolking (PMB) geven aan dat de aangiftebereidheid onder de Amsterdamse bevolking ongewijzigd is gebleven (in 1999: 27,1%, in 2001: 26,1% en in 2003: 26,8%).
- De ontwikkeling van het totaal aantal aangiften wordt in sterke mate bepaald door de ontwikkeling van het aantal aangiften van vermogenscriminaliteit: in 2003 een lager aantal aangiften dan in voorgaande jaren en sinds 2000 een permanente daling.

- Sinds 2000 is, ondanks de lichte daling in 2003 ten opzichte van 2002, het aantal aangiften van geweldsdelicten redelijk stabiel. Binnen de categorie geweldsdelicten valt sinds 2000 de positieve trend van het aantal aangiften van straatroof op. De politie Amsterdam-Amstelland rekent de aanpak van straatroof al jarenlang tot één van haar prioriteiten en dat werpt vruchten af. Daarnaast valt in 2003 de daling van het aantal aangiften van mishandeling en overvallen op. Het aantal aangiften van beide delicten sinds 2000 laat zien dat de aangiftecijfers van 2002 negatieve uitschieters waren en dat de langere termijntrends redelijk stabiel zijn. Dat geldt niet voor het aantal aangiften van bedreiging. Dit delict neemt sinds 1999 jaarlijks toe. De politie verwacht dat het aantal aangiften van bedreigingen de komende jaren verder zal stijgen, maar dat straatroof, mishandeling en overvallen zal (blijven) dalen.
- Het aantal aangiften van vandalisme, overlast en overige criminaliteit daalt sinds 2001. Vooral van 2002 naar 2003 is er sprake van een duidelijke afname van het aantal aangiften.

Overigens zijn de dalingen in de aangiftecijfers in toenemende mate zichtbaar geworden nadat het politiekorps de beschikking kreeg over extra celruimte die vooral werd bestemd voor veelplegers en criminele illegalen, nadat er maatschappelijk steeds meer beweging ontstond gericht op het langs verschillende wegen aanpakken van veel voorkomende criminaliteit en na intensivering van de inspanningen van de politie gericht op veelplegen en tegenhouden.

Aan de hand van gegevens van het OM kan worden nagegaan of de daling van het aantal aangiften gepaard gaat met een intensivering van opsporing en vervolging.

Figuur 2.2 Aantal door het OM afgehandelde zaken

Bron: parket Amsterdam

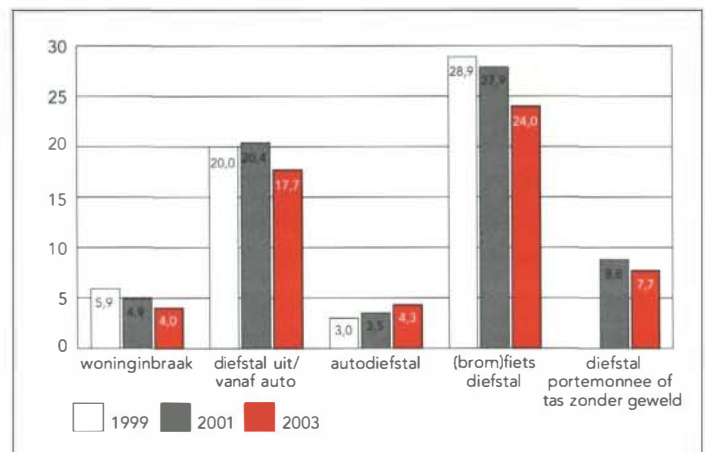
Toelichting bij figuur 2.2

- Dagvaarding: oproep voor een rechtszaak, verdachte wordt dus vervolgd
- Onvoorwaardelijk sepot: verdachte wordt niet vervolgd
- Overdracht: zaak wordt overgedragen aan een ander parket
- Transactie: verdachte wordt vervolgd met als sanctie een geldboete of taakstraf
- Voeging: gepleegd feit wordt bij andere zaak gevoegd, waarvoor verdachte wordt vervolgd.
De onderhavige zaak is daarmee afgedaan; hier kan de verdachte niet meer voor worden vervolgd
- Voorwaardelijk sepot: verdachte wordt niet vervolgd, mits deze zich aan bepaalde voorwaarden houdt

Het is duidelijk dat er in 2003 meer zaken af werden gedaan dan in voorgaande jaren; sinds 1999 is er sprake van een onafgebroken stijging van het aantal afgehandelde zaken. Een belangrijke ontwikkeling is voorts dat in 2003 het aantal onvoorwaardelijke septs juist daalt (na een jarenlange stijging) terwijl andere wijzen van afdoening stijgen. Dit betekent dat verdachten verhoudingsgewijs vaker strafrechtelijk vervolgd worden.

De slachtoffergegevens uit de monitor leefbaarheid en veiligheid zijn weergegeven in figuur 2.3 (vermogenscriminaliteit) en 2.4 (geweldscriminaliteit).

Figuur 2.3 Slachtofferpercentages vermogensmisdriven

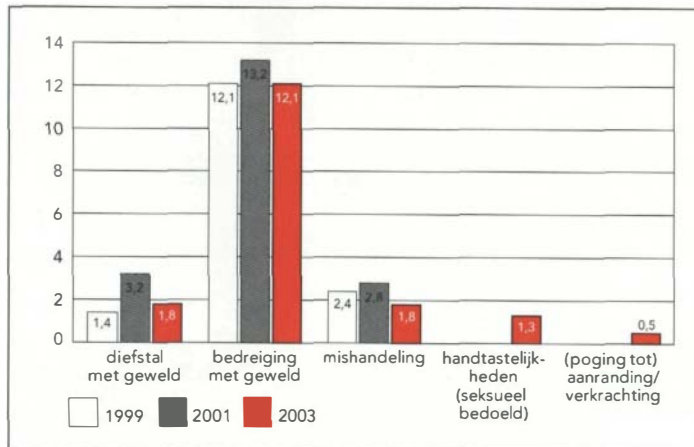

Voor 1999 ontbreekt een betrouwbare schatting van diefstal portemonnee zonder geweld.

Bron: Monitor Leefbaarheid en Veiligheid

Geconstateerd kan worden dat het slachtofferschap van vermogenscriminaliteit in 2003 is afgenomen. Dit geldt vooral voor diefstal uit/vanaf auto en fietsdiefstal. Voor woninginbraak en diefstal portemonnee zonder geweld is het gerapporteerde slachtofferschap iets afgenomen. Alleen het gerapporteerde slachtofferschap van autodiefstal is toegenomen.

Figuur 2.4 Slachtofferpercentages geweldsdelicten

In 1999 en 2001 is niet naar handtastelijkheden en aanranding/verkrachting gevraagd.

Bron: Monitor Leefbaarheid en Veiligheid

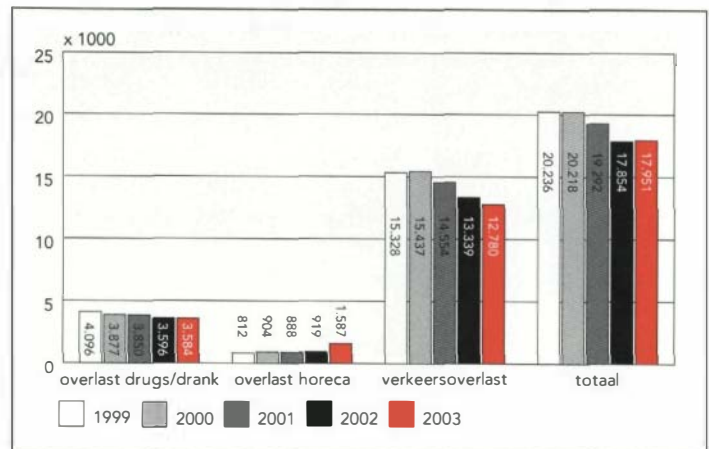
Het gerapporteerde slachtofferschap voor geweldsdelicten is in 2003 iets afgenomen ten opzichte van 2001, maar vergelijkbaar met het niveau van 1999. Dit geldt voor zowel diefstal met geweld, bedreiging als mishandeling.

Overigens zijn de trends volgens de Politiemonitor Bevolking voor zowel vermogenscriminaliteit als geweldscriminaliteit vergelijkbaar met de bovenstaande cijfers.

2.3 Ontwikkeling vandalisme en overlast

Uit figuur 2.1. is reeds gebleken dat het aantal aangiften van vandalisme en overlast in 2003 duidelijker lager ligt dan in voorgaande jaren. Naast aangiftecijfers zijn ook meldkamergegevens van de politie beschikbaar.

Figuur 2.5 Aantal meldingen inzake overlast

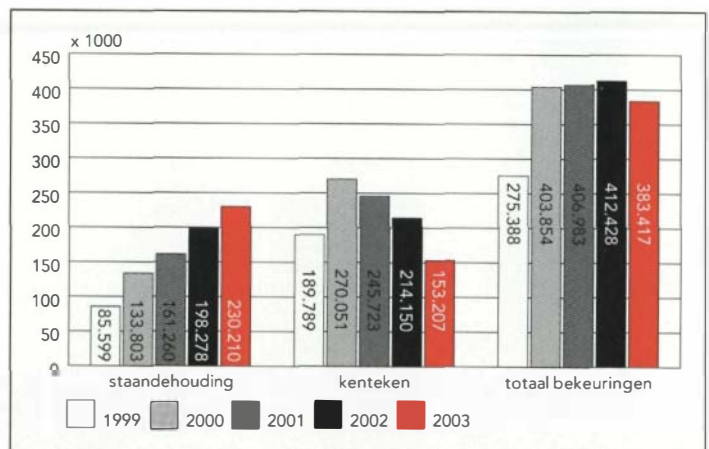

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

In 2001 en 2002 is sprake van een duidelijke daling van het totaal aantal overlast meldingen. In 2003 doet zich een geringe stijging voor die met name veroorzaakt wordt door een sterke stijging van het meldingen over horecaoverlast.

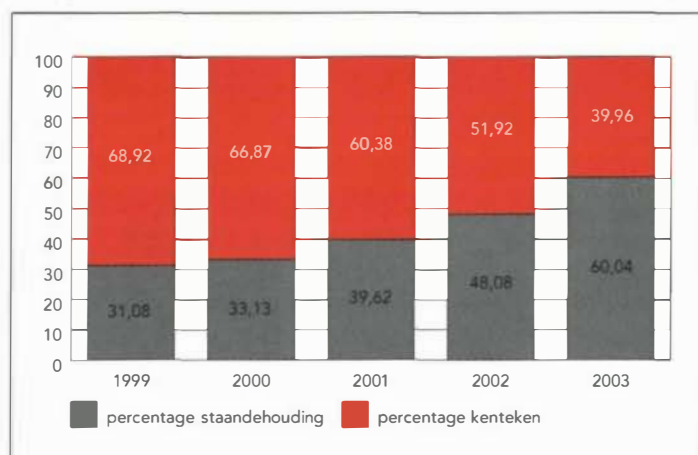
In onderstaande figuren worden de gegevens over de aanpak van overlast door Streetwise weergegeven.

Figuur 2.6a Bekeuringen Streetwise

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Figuur 2.6b Streetwise percentage staandehouding versus percentage kenteken

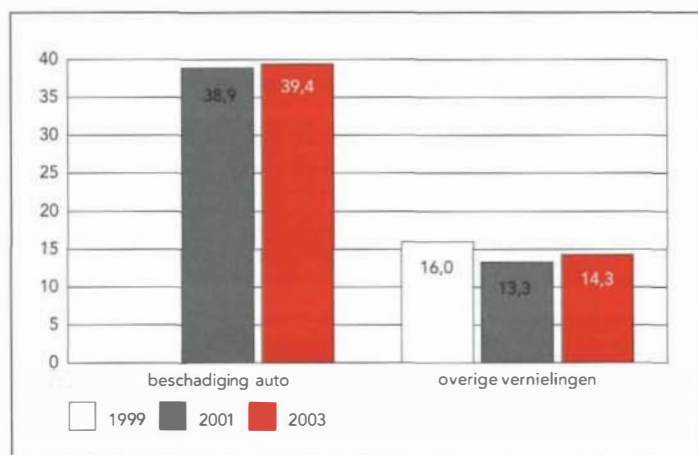

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Uit deze gegevens blijkt dat de doelstelling van 50% staandehoudingen in het kader van Streetwise al in 2003 ruimschoots gehaald wordt. Overigens valt wel op dat – voor het eerst sinds jaren – het totaal aantal bekeuringen fors is gedaald. Als het totaal aantal bekeuringen gelijk was gebleven aan 2002, zou 56% staandehoudingen zijn gerealiseerd. Ook dan zou de doelstelling gehaald zijn.

De gegevens uit de MLV over vandalisme respectievelijk overlast zijn in de figuren 2.7 en 2.8 weergegeven.

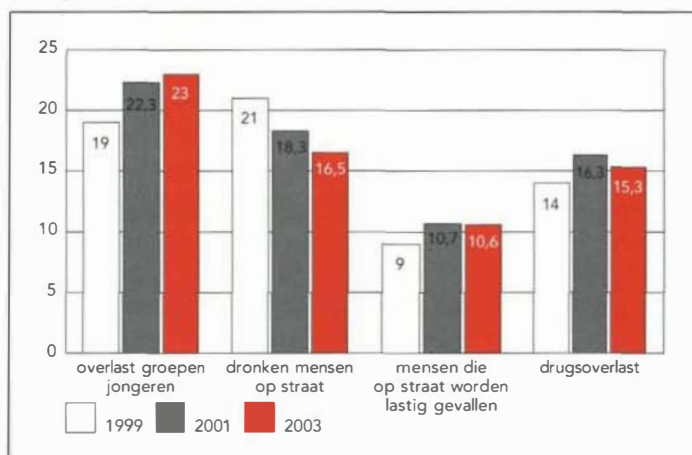
Figuur 2.7 Slachtofferpercentages vandalisme

Beschadiging auto is in 1999 niet gemeten

Bron: Monitor Leefbaarheid en Veiligheid

Figuur 2.8 Ervaren overlast: percentage dat vaak overlast ondervindt

Bron: Monitor Leefbaarheid en Veiligheid

De slachtoffercijfers voor vandalisme en de door de bevolking ervaren overlast op straat zijn in 2003 sinds de vorige meting ongeveer gelijk gebleven. Ook deze trends komen overeen met de resultaten van de Politiemonitor Bevolking.

2.4 Veiligheidsbeleving

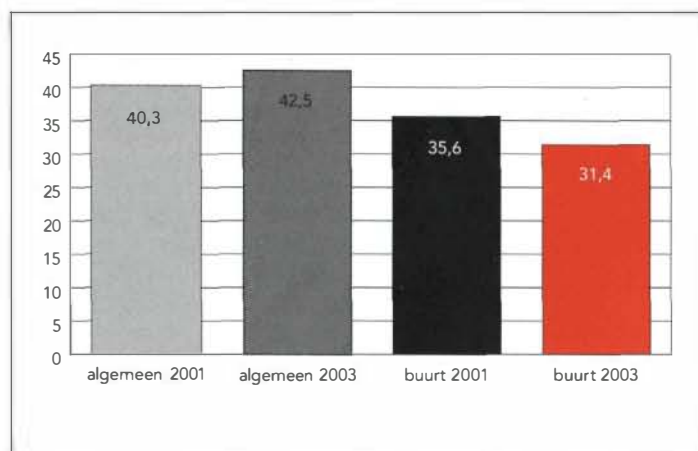
Al geruime tijd bestaat bij de Directie Openbare Orde en Veiligheid ontevredenheid over de wijze waarop onveiligheidsbeleving in de MLV (en andere bevolkingsenquêtes) werd gemeten. Een heldere definitie van het begrip onveiligheidsbeleving ontbreekt en dientengevolge is het ook niet duidelijk wat precies met de oude vragen over veiligheidsbeleving wordt gemeten.

Daarom is met ingang van 2003 in de MLV en een gedeeltelijk nieuwe set van vragen opgenomen waarmee veiligheidsbeleving beter gemeten kan worden. Aangezien de uitkomsten hiervan nog niet vergeleken kunnen worden met voorgaande jaren, beperken we ons in deze VRA nog tot de uitkomsten van vragen die in de versie van 2003 gehandhaafd zijn.

In de figuren 2.9 en 2.10 is de ontwikkeling ten aanzien van drie componenten van veiligheidsbeleving in beeld gebracht. Het betreft:

- onveiligheidsgevoelens algemeen
- onveiligheidsgevoelens in de buurt
- vermijdingsgedrag.

Figuur 2.9 Onveiligheidsgevoelens (% van de bevolking dat zich wel eens onveilig voelt)

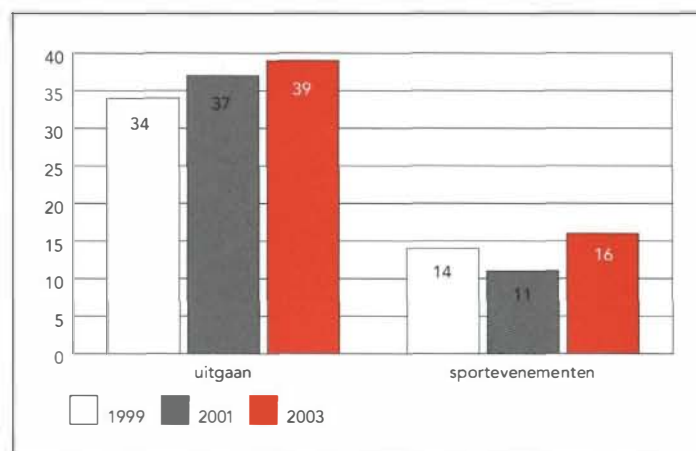

Bron: monitor Leefbaarheid en Veiligheid

Het cijfermateriaal met betrekking tot onveiligheidsgevoelens is niet eenduidig. Hoewel Amsterdammers zich in 2003 in hun woonbuurt veiliger zijn gaan voelen, is het algemene veiligheidsgevoel juist afgenomen. Dat blijkt uit gegevens van de MLV. De Politiemonitor Bevolking laat voor wat betreft de algemene onveiligheidsgevoelens andere uitkomsten zien. In 2001 voelde 37,4% van de bevolking zich wel eens onveilig. In 2003 is dat gedaald naar 34,7%. De cijfers in de Politiemonitor Bevolking zijn wat lager dan die van de Monitor Leefbaarheid en Veiligheid, omdat de PMB over de politieregio Amsterdam-Amstelland rapporteert (de veiligheidsgevoelens in de regiogemeenten zijn hoger). De in figuur 2.9 gepresenteerde cijfers uit de MLV hebben uitsluitend betrekking op Amsterdam. Een andere mogelijke verklaring voor het verschil is dat de Politiemonitor Bevolking aanvang 2003 is afgenomen, terwijl de MLV in de 2de helft van 2003 is afgenomen. Opvallend is dat volgens de MLV een lichte toename van de (algemene) onveiligheidsgevoelens wordt geconstateerd en volgens de PMB een lichte afname. De veranderingen zijn echter in beide gevallen gering en deze tegenstelling is dus niet opzienbarend.

Uit figuur 2.10 blijkt dat in 2003 het vermijdingsgedrag volgens de MLV is toegenomen. Overigens worden deze gegevens in de PMB niet gemeten.

Figuur 2.10 Vermijdingsgedrag (% Amsterdammers dat situatie mijdt)

Bron: Monitor Leefbaarheid en Veiligheid

2.5 Conclusies

Het veiligheidsbeleid in de gemeente Amsterdam heeft resultaat: Amsterdam is in 2003 veiliger dan in voorgaande jaren. Met betrekking tot de doelstellingen van het veiligheidsbeleid is Amsterdam op de goede weg:

- Het aantal aangiften van criminaliteit is sterk gedaald, terwijl de aangiftebereidheid gelijk is gebleven. Ook uit de MLV en PMB komt naar voren dat het slachtofferschap van misdrijven in 2003 gedaald is. De daling is vooral het gevolg van afnemende vermogenscriminaliteit.
- Opsporing en vervolging door politie en OM is geïntensiveerd. Het aantal door het OM afgehandelde zaken ligt in 2003 op 22.810: bijna 4000 meer dan in 1999. Bovendien stijgt het aantal verdachten dat strafrechtelijk wordt vervolgd en daalt het aantal onvoorwaardelijke septs.
- Het percentage staandehoudingen in het kader van Streetwise ligt in 2003 reeds op 60%. De door Amsterdammers ervaren overlast veroorzaakt door dronken mensen, is in 2003 iets lager dan in andere jaren. Daar staat tegenover dat de overlast die Amsterdammers ondervinden van jongeren en drugs ongeveer gelijk is gebleven. Ook het slachtofferschap van vandalisme is in 2003 niet gedaald.
- De cijfers over veiligheidsbeleving geven geen eenduidig beeld. Amsterdammers zijn zich in 2003 in hun woonbuurt veiliger gaan voelen, maar het algemene veiligheidsgevoel is volgens de MLV iets afgenomen en volgens de PMB juist iets toegenomen. Bovendien is de mate waarin men bepaalde situaties mijdt (uitgaan, sportevenementen) toegenomen.

3 Doelgroepen aanpak

3.1 Inleiding

In het Veiligheidsplan Amsterdam zijn vijf prioritaire doelgroepen benoemd⁵. Deze groepen zijn gekozen omdat zij verantwoordelijk zijn voor een groot deel van de criminaliteit en overlast in de stad. Het gaat om de volgende groepen:

- harde kern jeugd
- verslaafde veelplegers
- criminele illegalen
- niet-verslaafde veelplegers
- plegers van huiselijk geweld

In december 2003 is hier nog de doelgroep verkeersshufteners aan toegevoegd. In januari / februari 2004 zijn de actieprogramma's voor deze doelgroepen (m.u.v. de verkeersshufteners) door de regionale driehoek goedgekeurd. Om te waarborgen dat de voortgang van een actieprogramma ook daadwerkelijk gemeten kan worden, zijn in de actieprogramma's (indien mogelijk) realistische meetbare doelstelling(en) opgenomen.

In onderstaande paragrafen wordt per doelgroep achtereenvolgens ingegaan op:

- de afbakening (definitie) van de doelgroep
- de geformuleerde doelstelling(en)
- de wijze waarop de doelstellingen gemeten worden
- de stand van zaken per doelstelling.

3.2 Actieprogramma harde kern jeugd

Na een jaar van intensieve voorbereiding is per 1 januari 2003 de aanpak harde kern jeugd formeel van start gegaan. Als basis dient een meerjarig projectplan waarin een brede coalitie, bestaande uit regiopolitie, openbaar ministerie, gemeente, Raad voor de Kinderbescherming, jeugdreclassering, rechtbank, reclassering, jeugdpsychiatrie en jeugdhulpverlening, zich achter de gestelde doelen schaaft. De uitvoering staat geheel in het teken van samenwerking in de keten met een regisserende rol voor de burgemeester en de wethouder jeugd.

De aanpak richt zich in eerste instantie op de groep van circa 1.500 harde kern jeugdcriminelen. Tot de harde kern jeugd behoren jongeren in de leeftijdsgroep van 12 tot en met 24 jaar, die zich stelselmatig schuldig maken aan strafbare feiten,

waaronder zware. Onder zware delicten wordt o.a. verstaan; geweldsdelicten, inbraak, diefstal, straatroof, aanranding en bedreiging. Hoofddoelstelling van de aanpak is dat de huidige omvang van de groep eind 2006 met 20 tot 30% is gedaald. De voortgang van deze doelstelling wordt medio 2004 gemeten. In de volgende Veiligheidsrapportage Amsterdam (aanvang 2005) zal hierover gerapporteerd worden.

De aanpak is niet uitsluitend gericht op de harde kern jeugd. De ketenpartners proberen een sluitend en effectief maatregelenpakket te realiseren voor alle Amsterdamse jongeren die in aanraking komen met het strafrecht. Bij de uitvoering vindt binnen het Bestuurlijk Overleg Jeugd en Veiligheid (driehoek + wethouder Jeugd) afstemming plaats met het programma Jeugd en Veiligheid, dat zich met name richt op risicojongeren. Jeugd en Veiligheid is sterk preventief georiënteerd en wordt voor een groot deel door de stadsdelen uitgevoerd.

De aanpak harde kern jeugd kent een vijftal hoofdlijnen: opsporing en vervolging, preventie/doorstroombeperking, resocialisatie, jeugdpsychiatrie en verbetering van de informatiepositie.

De stand van zaken op de voorgenomen acties voor 2003 is als volgt.

■ Preventie/doorstroombeperking van licht criminele jeugd naar harde kern

Eind november 2003 is besloten tot een bundeling van activiteiten op districtsniveau. Deze operatie moet leiden tot een vijftal zogenaamde 'ketenunits', waarin in eerste instantie de Jongeren Opvangteams (JOT's), Justitie In de Buurt (JIB's) en de Justitiële Casusoverleggen (JCO) zullen opgaan. Invoering van de ketenunits moet leiden tot een nog doelmatiger aanpak van jeugdcriminaliteit op wijkniveau.

Nieuwe Perspectieven is uitgebreid met jaarlijks 200 trajecten. Mei 2003 is het vernieuwde programma Resocialisatie en Begeleiding van start gegaan. Jaarlijks worden 40 trajecten voor licht criminele jongeren uit West verzorgd.

■ Intensivering opsporing en vervolging Inmiddels werken in vijf politiedistricten speciaal met opsporing belaste teams. Tevens is een Bovenregionaal Recherche team actief.

Alle politiedistricten hebben casuïstiekoverleggen ingevoerd. De casuïstiekoverleggen worden binnenkort onderdeel van de eerder genoemde 'ketenunits'.

Bij rechtbank en openbaar ministerie zijn speciale coördinatoren Harde Kern Jeugd aangesteld.

⁵ Hiermee volgt het Veiligheidsplan de prioriteitstelling van de driehoek (beleidsprogramma 2004)

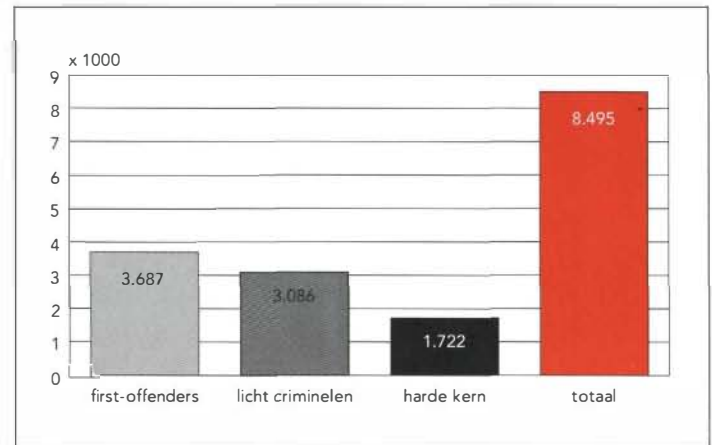
- **Intensivering resocialisatie**Maart 2003 is met de aanpak Intensieve Traject Begeleiding (ITB) 18+ begonnen. Voor de toeleiding en begeleiding van jongeren naar de Glen Mills School en Rijksinrichting Den Engh is, voor de duur van twee jaar, een aparte coördinator aangesteld bij het openbaar ministerie.
Voor terugkerende jongeren is een nazorgplan opgesteld. Per januari 2004 wordt een experimentele methode ingevoerd die zich richt op therapie voor gezinnen waarin zich harde kern jongeren bevinden.
- **Uitbreiding jeugdpsychiatrie**Met de Forensisch Psychiatrische Dienst is een overeenkomst gesloten voor de verzorging van jaarlijks 75 zorgconsulten en 75 trajectconsulten ten behoeve van harde kern jeugdigen.
- **Verbetering informatiepositie**Door het toegenomen rechematige optreden van de politie en de uitbreiding van de casuïstiekoverleggen is de operationele informatie over actieve harde kern jeugd, in het afgelopen jaar sterk toegenomen. Alle in gang gezette nieuwe en bestaande trajecten worden standaard voorzien van begeleidend wetenschappelijk evaluatieonderzoek.
In samenwerking met de politie heeft de directie OOV een monitoringsysteem in gang gezet dat ieder kwartaal gegevens oplevert over bereikte resultaten. De directie OOV houdt, met diverse publicaties en factsheets, relevante betrokkenen op de hoogte van de stand van zaken binnen de Aanpak Harde Kern. Strategische informatieoverdracht vindt voortdurend plaats via werkbijeenkomsten, ambtswoninggesprekken en themaconferenties.

Voor het meten van de effectiviteit van de aanpak zijn op basis van bovengenoemde hoofdlijnen de volgende indicatoren benoemd:

- het aantal aanhoudingen van first-offenders, licht criminelen en harde kern jeugdcriminelen
 - het aantal jongeren dat geplaatst wordt in preventietrajecten en doorstroombeperkende trajecten
 - het aantal plaatsingen in detentie / resocialisatietrajecten
- Hieronder volgen de belangrijkste resultaten.

In 2003 zijn bijna 8.500 jeugdigen (t/m 24 jaar) aangehouden. In 1722 gevallen daarvan (20%) ging het om een aanhouding van een harde kern jongere.

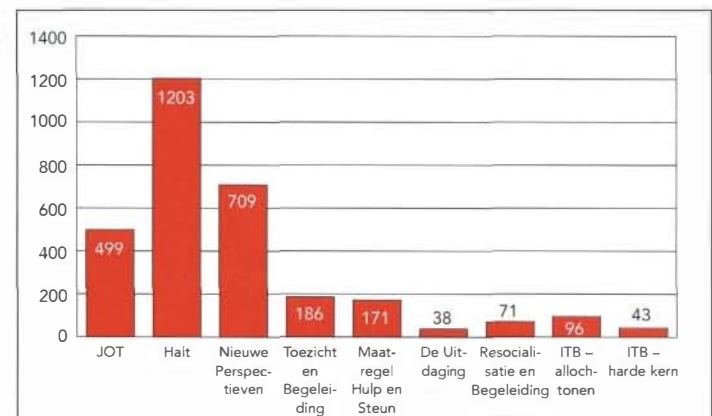
Figuur 3.2.1 Aanhoudingen jeugd naar doelgroep in 2003

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Uitgesplitst naar leeftijdscategorie ziet het beeld er als volgt uit. Van het totale aantal aanhoudingen ging het in 150 gevallen (2%) om jeugdigen van 11 jaar of jonger. In de leeftijdsgroep van 12 t/m 17 jaar werden 3.518 aanhoudingen verricht (41%). De overige 4.827 aanhoudingen (57%) waren jongeren van 18 t/m 24 jaar.

Figuur 3.2.2 Instroom bij preventie- en doorstroombeperkings-trajecten in 2003

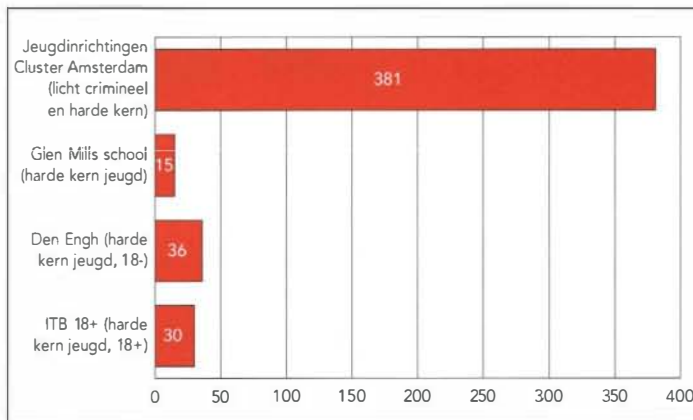
Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Toelichting bij figuur 3.2.2

- JOT: first-offenders en recidivisten, 18-
- Halt: first-offenders, 18-
- Nieuwe Perspectieven: licht criminelen, 12 t/m 20 jaar
- Toezicht en Begeleiding: licht criminelen
- Maatregel Hulp en Steun: voorgeleidingswaardige jongeren
- De Uitdaging: licht criminelen, 17 t/m 21 jaar
- Resocialisatie en Begeleiding: criminele jongeren, 13 t/m 18 jaar
- Intensieve Traject Begeleiding - allochtonen: allochtone harde kern jeugd onder 18 jaar
- ITB - harde kern (harde kern jeugd)

De omvang van de instroom in trajecten toont grote verschillen. Dit heeft onder andere te maken met de capaciteit van deze trajecten. Ook zijn sommige trajecten bestemd voor een specifieke doelgroep of een bepaald deel van Amsterdam, terwijl andere trajecten voor een veel grotere groep geschikt zijn.

Figuur 3.2.3 Het aantal plaatsingen in detentie/resocialisatietrajecten in 2003

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Toelichting bij figuur 3.2.3

Den Engh: 36 is het maximale aantal mogelijke plaatsingen.

ITB 18+: 30 is het maximale aantal mogelijke plaatsingen.

Het aantal plaatsingen in detentie en resocialisatietrajecten is uitgesplitst naar de volgende instellingen: ITB 18+, Den Engh, Glen Mills school, Jeugdinrichtingen Cluster Amsterdam. Er zijn in 2003 81 harde kern jongeren geplaatst op ITB 18+, Den Engh en Glen Mills school. De 381 plaatsingen bij de Jeugdinrichtingen Cluster Amsterdam betreffen zowel licht criminele jongeren als harde kern jongeren. Aangezien de Jeugdinrichtingen dit onderscheid niet registreren, kan hierover niet gerapporteerd worden.

Resultaatmeting

De hoofddoelstelling van de aanpak is dat de huidige omvang van de groep harde kern jongeren eind 2006 met 20 tot 30% is gedaald. De omvang van de groep wordt geschat op 1.500. Voortgang op de hoofddoelstelling wordt in 2004 gemeten. In de volgende Veiligheidsrapportage Amsterdam (aanvang 2005) zal hierover gerapporteerd worden.

De aanpak harde kern jeugd is op 1 januari 2003 formeel ingegaan. De gepresenteerde gegevens over de jaren vóór 2003 zijn niet beschikbaar.

Door het toegenomen rechnermatig optreden van de poli-

tie en de uitbreiding van de casuïstiekoverleggen is de operationele informatie over actieve harde kern jeugd in 2003 sterk toegenomen.

Op basis van de ontwikkeling van de doelgroepomvang in relatie tot het aantal aanhoudingen en het aantal plaatsingen in preventie-, doorstroombepurende en detentie/resocialisatietrajecten kan in 2005 het succes over 2004 worden vastgesteld.

3.3 Actieprogramma verslaafde veelplegers

Tot de categorie verslaafde veelplegers worden gerekend verslaafde personen, ouder dan 18 jaar, waartegen in de afgelopen 5 jaar tenminste 10 procesverbalen zijn opgemaakt waarvan tenminste 1 (één) in het peiljaar (laatste achterliggende jaar). De omvang van deze groep wordt geschat op ongeveer 460.

In 2003 zijn de notitie Drugsoverlast en Verslavingsproblematiek en de notitie Integrale Zorg en Maatschappelijke opvang door het Bestuurlijk Overleg Problematische Personen (BOPP) en de gemeenteraad van Amsterdam aangenomen. De aanpak van de verslaafde veelplegers bestaat uit een ketencombinatie van zorg & opvang, extra toezicht(mogelijkheden) en straf op maat. Het Amazone Actie Centrum (AAC) heeft persoonsdossiers voor de groep verslaafde veelplegers opgebouwd. Daarnaast is er bij de GG&GD een nieuw cliëntvolgsysteem in gebruik genomen, aan de hand waarvan verslaafde cliënten kunnen worden gemonitord. Vanuit de zorg is er een groot actieprogramma opgezet waarbij er over de hele stad zorgvoorzieningen bijkomen. Voor Zuidoost zijn in dit kader specifieke afspraken gemaakt.

Voor 2004 en 2005 staan de volgende zaken centraal:

- de realisatie van veldregie en de projectorganisatie voor ketenafstemming,
- de realisatie van een stedelijke lijst van verslaafde veelplegers en stedelijke (commissie) casescreeening,
- sluitende keten van bestaande en extra zorg-, opvang-, activerings- en strafrechtelijke voorzieningen (vooral de combinatie van zorg en dwang & drangmaatregelen, alternatieve cellen of justitiële capaciteit met een zorgcomponent zijn gewenst).

Het actieprogramma aanpak verslaafde veelplegers kent een drietal doelstellingen:

- 1 een daling van 20-30% in 2006 (t.o.v. 1-1-2002) van drugsgerelateerde delicten waaronder het aantal aangiften van winkeldiefstal, fietsdiefstal, autokraken (bij gelijkblijvende of stijgende aangiftebereidheid) en het aantal misdrijven drugshandel;
- 2 deelname van 1000 verslaafden in 2006 aan het programma van het Support Project;
- 3 vermindering van de groep problematische verslaafden met 50 personen per jaar.

Doelstelling 1

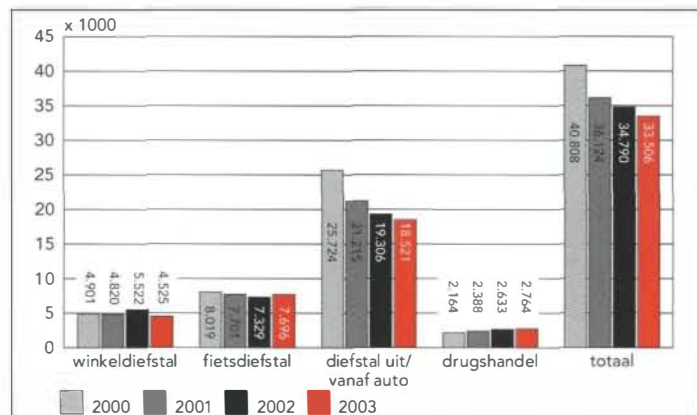
De doelstelling heeft betrekking op aangiften en misdrijven van delicten waarvan door middel van onderzoek vastgesteld is dat deze tot het "prioriteitenlijstje" van verslaafde veelplegers behoren. De lezer dient zich er van bewust te zijn dat genoemde delicten ook door andere criminelen dan verslaafde veelplegers begaan worden. Toch is de relatie tussen de dadergroep en de delicten hecht genoeg om op basis van algemene trends conclusies over de door de groep verslaafde veelplegers gepleegde criminaliteit te trekken.

Voor het inzichtelijk maken van de tot dusver bereikte resultaten op deze doelstelling en de huidige stand van zaken wordt het volgende gerapporteerd:

- het aantal aangiften van winkeldiefstal, fietsdiefstal en diefstal uit of vanaf auto
- het aantal misdrijven drugshandel
- gerapporteerd slachtofferschap voor deze delicten uit de Monitor Leefbaarheid en Veiligheid (MLV)
- ervaren drugsoverlast door de bevolking (MLV)

Uit de aangiftecijfers blijkt dat er sprake is van een dalende trend. De aangiften van diefstal uit of vanaf auto en winkeldiefstal zijn gedaald met respectievelijk 13% en 6%. Het aantal aangiften fietsdiefstal is stabiel gebleven t.o.v. 2001, maar iets gestegen t.o.v. 2002. Het aantal misdrijven drugshandel neemt nog steeds toe. Getotaliseerd bedraagt de procentuele daling t.o.v. 2001 7%. Deze daling is niet toe te schrijven aan een daling van de aangiftebereidheid, want uit de Politie Monitor Bevolking (2003) blijkt dat dit cijfer stabiel is gebleven rond de 26 à 27%.

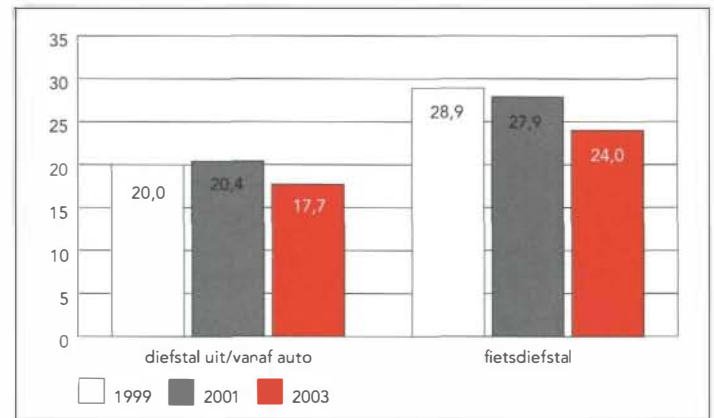
Figuur 3.3.1 Aangiften winkeldiefstal, fietsdiefstal, diefstal uit/vanaf auto en misdrijven drugshandel

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

In de Monitor Leefbaarheid en Veiligheid is in 1999, 2001 en 2003 gevraagd naar het slachtofferschap betreffende diefstal uit of vanaf auto en fietsdiefstal⁶. De gevonden trends kunnen vergeleken worden met de aangiftecijfers. In figuur 3.3.2 is het percentage slachtoffers weergegeven.

Figuur 3.3.2 Slachtofferpercentages van diefstal uit/vanaf auto en fietsdiefstal

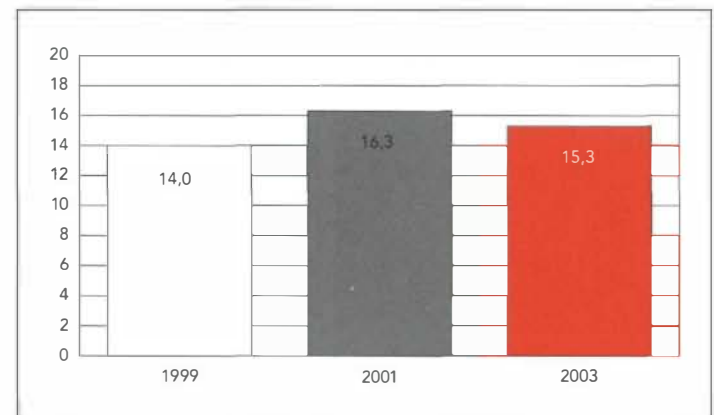

Bron: Monitor Leefbaarheid en Veiligheid

De ontwikkeling van het gerapporteerde slachtofferschap is nog positiever dan de aangiftecijfers. Zowel diefstal uit/vanaf auto als fietsdiefstal dalen ten opzichte van 2001.

De mate waarin verslaafde veelplegers voor overlast zorgen, komt onder andere tot uitdrukking in de door de bevolking ervaren drugsoverlast. In figuur 3.3.3 is het percentage Amsterdammers aangegeven dat hier vaak last van heeft.

Figuur 3.3.3 Ervaren drugsoverlast: percentage dat vaak drugs-overlast ondervindt

Bron: Monitor Leefbaarheid en Veiligheid

⁶ Omdat de MLV een bevolkingsonderzoek is, wordt niet naar winkeldiefstal en misdrijven drugshandel gevraagd.

Uit de figuur blijkt dat de door Amsterdammers ervaren drugs-overlast in 2003 niet verder toeneemt.

Doelstelling 2

Momenteel nemen 500 verslaafden deel aan het programma van het Support Project. In 2006 moeten dat er 1000 zijn.

Doelstelling 3

Over de resultaatmeting ten aanzien van de doelstelling om het aantal problematische verslaafden met 50 per jaar te verminderen wordt in de volgende Veiligheidsrapportage Amsterdam (aanvang 2005) gerapporteerd.

Resultaatmeting

De omvang van de groep verslaafde veelplegers in Amsterdam wordt geschat op ongeveer 460. Veelgepleegde criminaliteit door deze groep is winkeldiefstal, fietsdiefstal, autokraken en handel in drugs.

Een belangrijke doelstelling van het actieprogramma is daarom een vermindering van 20-30% van deze delicten. Dit verloopt succesvol! Sinds 2001 is een forse daling opgetreden voor de meeste van deze delicten.

Voor het Support Project wordt gestreefd naar 1000 deelnemers in 2006.

Met een huidige deelname van 500 verslaafden aan het Support Project lijkt dit op schema te verlopen.

Over de doelstelling dat het aantal problematische verslaafden met 50 per jaar dient te verminderen, zal in de volgende Veiligheidsrapportage Amsterdam (aanvang 2005) gerapporteerd worden.

3.4 Actieprogramma criminele illegalen

Tot de criminele illegalen worden vreemdelingen gerekend die illegaal in Nederland (in dit geval in Amsterdam) verblijven en zich schuldig maken aan strafbare feiten. Illegaal verblijf houdt in dat iemand in Nederland verblijft en geen geldige verblijfsvergunning (meer) heeft of dat iemand illegaal de landgrens heeft overschreden en nooit een verblijfsvergunning heeft aangevraagd. Bij de definiëring van criminaliteit (crimineel gedrag) gelden voor illegalen dezelfde maatstaven als voor anderen.

Doel van het actieprogramma (dat zich nog in de opstartfase bevindt) is het aantal criminele illegalen in de stad te beperken en daardoor de sociale veiligheid te verhogen. Het accent van de activiteiten ligt op het verminderen van onveiligheid en over-

last en een effectieve aanpak van personen en omstandigheden die veroorzaker zijn van deze situaties. Uitgangspunt is dat criminele en overlastgevend illegalen moeten worden uitgezet.

Het is vooralsnog niet precies duidelijk hoeveel criminele illegalen er in de stad verblijven; een eerste schatting gaat uit van 3.000 personen (met name afkomstig uit voormalig Oost Europa en Noord-Afrika). Om meer zicht te krijgen op de problematiek vindt in het voorjaar van 2004 een onderzoek plaats naar omvang en aard van criminaliteit onder illegalen. Parallel daaraan zal een onderzoek worden uitgevoerd naar het functioneren van de vreemdelingen- en strafrechtketen. Op grond van die onderzoeken zullen nadere maatregelen worden opgesteld.

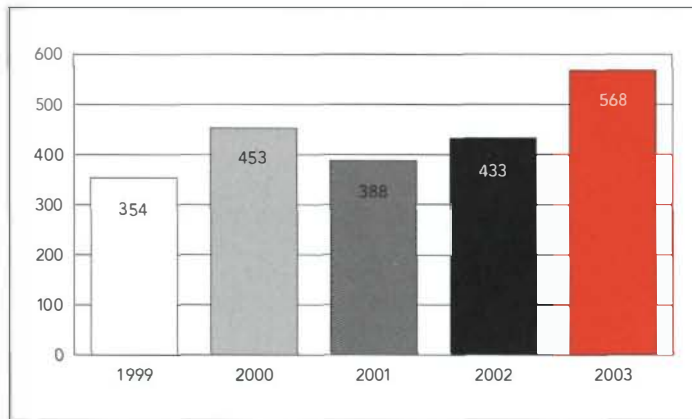
Het Van Traa-team van de Gemeente Amsterdam werkt aan acties tegen de eigenaren van panden waar criminele illegalen zich ophouden. Voor de nabije toekomst staan verdere verdieping van de persoonsdossiers, betere registratie bij betrokken overheidsinstanties (en informatie-uitwisseling tussen deze instanties) en realisatie van behandel-, uitzettings- en strafplannen centraal.

Lopende acties die zich richten op de doelgroep criminele illegalen zijn Route 67 en Spirit. Route 67 heeft tot doel het terugdringen van de door illegale vreemdelingen veroorzaakte overlast. Het gaat daarbij om stelselmatig gepleegde - relatief lichte - strafbare feiten. Dit kan leiden tot het ongewenst verklaren van een illegale persoon. Bij de Spirit-acties gaat het er om dat groepen overlastgevend en criminele illegalen verwijderd worden. Hierbij werken politie en Immigratie en Naturalisatie Dienst (IND) nauw samen waarbij het vertrek uit Nederland direct en onder begeleiding plaatsvindt. Aandachtspunt voor de Spirit-acties is dat bij een vermoeden van vrouwenhandel, de zogeheten B9-procedure gebruikt moet worden. Deze procedure biedt slachtoffers van vrouwenhandel de gelegenheid enige bescherming te krijgen en aangifte te doen.

De eerder genoemde onderzoeken kunnen leiden tot aanscherping dan wel aanpassing van de indicatoren die vooralsnog gekozen zijn voor het monitoren van de algemene doelstelling. Het gaat om de volgende indicatoren:

- het aantal ongewenste vreemdelingen (gegevens OM)
- het aantal verwijderde vreemdelingen (gegevens politie)

Figuur 3.4.1 Instroom aantal zaken met ongewenste vreemdelingen in Amsterdam bij het OM

Let op: deze cijfers hebben betrekking op ongewenste vreemdelingen niet op criminele illegalen.

Bron: parket Amsterdam

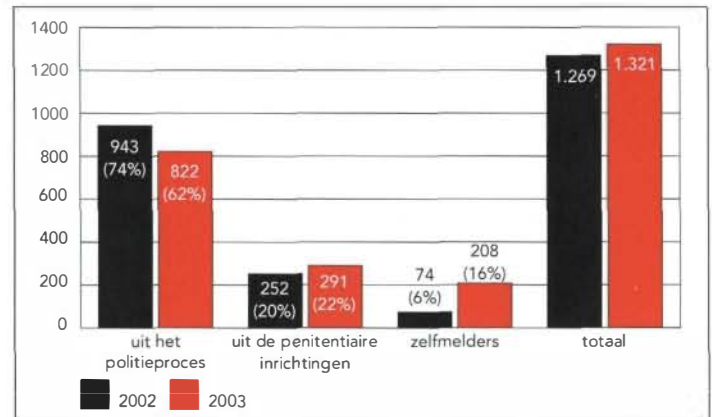
De bovenstaande cijfers hebben betrekking op de instroom van het aantal zaken bij het OM met een ongewenstverklaring op grond van artikel 197 uit het Wetboek van Strafrecht. Een vreemdeling wordt ongewenst verklaard als hij illegaal in Nederland verblijft en bovendien in de afgelopen vijf jaar delicten heeft gepleegd waarop minimaal 6 maanden gevangenisstraf staat. De ongewenstverklaring wordt overigens pas ten laste gelegd bij de eerstvolgende aanhouding voor een crimineel feit.

De cijfers uit figuur 3.4.1 dienen met grote voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden als het gaat om het geven van een indicatie van het totaal aantal criminele illegalen. Het betreft namelijk slechts een gering deel van het werkelijke aantal. Daarnaast kan eenzelfde illegaal verschillende keren in de cijfers voorkomen. De cijfers geven dus niet zozeer een beeld van het aantal criminele illegalen, maar wel van de inspanningen van politie en het openbaar ministerie met betrekking tot ongewenste vreemdelingen.

Schommelingen in de jaarcijfers worden mede veroorzaakt door verschillen in beleid en uitvoering. De cijfers duiden er op dat er in 2003 meer aandacht is geweest voor deze doelgroep.

In figuur 3.4.2 is te zien dat er de afgelopen twee jaren om en nabij de 1.300 criminele illegalen per jaar zijn uitgezet. De meesten van hen, zo'n 60% tot 75%, zijn verwijderd gedurende het politieproces (lees: het politieke traject). Een vijfde is verwijderd vanuit penitentiaire inrichtingen. Verder valt op dat de verhouding tussen de drie 'modaliteiten' van verwijdering tussen 2002 en 2003 is veranderd. Er zijn 12% minder criminele illegalen verwijderd tijdens het politieproces, terwijl de verwijderingen vanuit penitentiaire inrichtingen stabiel zijn gebleven. Het percentage zelfmelders – op zichzelf tamelijk gering – is bijna verdriedubbeld.

Figuur 3.4.2 Verwijderde criminele illegalen

Let op: Cijfers betreffen de gehele regio, maar de vreemdelingendienst geeft aan dat 98% hiervan de gemeente Amsterdam betreft. De getallen tussen haakjes zijn percentages van het totaal.

Bron: Dienst Vreemdelingenpolitie

Resultaatmeting

Over de doelgroep criminele illegalen is nog zeer weinig bekend. Aangezien het project zich in de startfase bevindt, zijn de indicatoren voor het meten van de doelstelling nog niet bepaald.

Vooralsnog is gerapporteerd over het aantal ongewenstverklaringen en het aantal verwijderde criminele illegalen. De ontwikkeling van de eerste indicator neemt sinds 2001 toe. Het aantal verwijderde criminelen bedraagt zowel in 2002 als 2003 ongeveer 1.300. Deze indicatoren zeggen echter weinig over de totale omvang van de doelgroep. Een eerste schatting gaat uit van zo'n 3.000 criminele illegalen in Amsterdam. In het voorjaar van 2004 zal onderzoek worden gedaan naar omvang van de doelgroep en aard van de gepleegde criminaliteit. Op grond daarvan kan in de volgende Veiligheidsrapportage Amsterdam (aanvang 2005) nauwkeuriger gerapporteerd worden over de ontwikkeling van de doelgroep. In 2004 zullen, mede door een verbeterde informatiepositie, de definitieve indicatoren worden vastgesteld.

3.5 Actieprogramma niet-verslaafde veelplegers

Het actieprogramma voor deze doelgroep is zeer recent. Mede daardoor is er nog weinig bekend over deze groep. De eerste acties richten zich daarom op de te hanteren definitie van de groep en op het vaststellen van de omvang van de groep. In district 4 (Oost en een klein deel van Amsterdam Centrum) is de politie begonnen met dossiervorming.

Het actieprogramma richt zich evenals de meeste andere doelgroepen uit het Veiligheidsplan Amsterdam op veelplegers. De doelgroep is feitelijk een restgroep. Tot de groep niet-verslaafde veelplegers worden gerekend:

- 1 personen die stelselmatig delicten plegen
- 2 personen ouder dan 24 jaar (dus niet behorend tot de harde kern jeugd)
- 3 personen zonder verslavingsindicatie (dus niet behorend tot de groep verslaafde veelplegers)
- 4 personen die niet illegaal zijn (dus niet behorend tot de groep criminele illegalen)

Vooralsnog wordt aangesloten bij de huidige landelijke definitie van de zeer-actieve veelpleger. Hieronder worden personen verstaan die over een periode van 5 jaren (waarvan het peiljaar het laatste jaar vormt), meer dan 10 processen-verbaal tegen zich zag opmaken, waarvan tenminste 1 in het peiljaar. Daarnaast is om de omvang van deze groep te bepalen, geselecteerd op personen die delicten hebben gepleegd in de regio Amsterdam-Amstelland, ouder dan 24 jaar zijn, geen verslavingsindicatie hebben en niet-illegaal zijn. De gegevens zijn afkomstig van de politie.

Het actieprogramma aanpak niet-verslaafde veelplegers kent de volgende (meetbare) doelstelling:

- voor 2006 dient de groep niet-verslaafde veelplegers fors gereduceerd te zijn (richtlijn is de landelijke doelstelling van 20-25% reductie).

De huidige omvang van de dadergroep niet-verslaafde veelplegers is 389.

De hierboven gehanteerde afbakening van de doelgroep is gebaseerd op een voorlopige definitie. In de loop van 2004 zal de definitieve definitie in overleg met OM, politie en bestuur worden vastgesteld. Indien dat leidt tot een aanpassing van de definitie zal in de volgende Veiligheidsrapportage Amsterdam de omvang van de doelgroep met terugwerkende kracht worden berekend.

Resultaatmeting

Over de doelgroep niet-verslaafde veelplegers is nog weinig bekend. De aandacht richt zich op het ontwikkelen van een eenduidige definitie van de doelgroep. Daarna kan volgens die nieuwe definitie de omvang van de groep niet-verslaafde veelplegers worden bepaald.

Vooralsnog is gerapporteerd volgens de bestaande voorlopige definitie. Hierbij wordt aangesloten bij de landelijke definitie voor de zeer-actieve veelpleger. De omvang van de doelgroep is vastgesteld op 389.

In 2004 zal de definitie van de doelgroep worden vastgesteld. In de volgende Veiligheidsrapportage Amsterdam (aanvang 2005) zal volgens die definitie gerapporteerd worden.

3.6 Actieprogramma plegers huiselijk geweld

Onder huiselijk geweld wordt verstaan de aantasting van de persoonlijke integriteit van slachtoffers door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer ((ex-) partners, gezins- of familieleden en huisvrienden). Onder de term geweld worden zowel geestelijke, lichamelijke als seksuele vormen van geweld begrepen. Huiselijk geweld bedreigt zowel de gezondheid als de veiligheid van de slachtoffers.

Het aantal plegers van huiselijk geweld – overwegend mannen – wordt geschat op 15.000. Het aantal slachtoffers van huiselijk geweld in Amsterdam bedraagt ongeveer 40.000 personen.

Rond de jaarwisseling van 2002 en 2003 hebben het College van B&W en de commissies Algemene Zaken en Zorg ingestemd met het plan van aanpak 'Stop huiselijk geweld in Amsterdam'. Het project is officieel op 1 september 2003 van start gegaan. Doel van het project is het bevorderen van een effectieve aanpak (preventief, curatief en repressief) van huiselijk geweld in Amsterdam door afstemming en samenwerking van gemeente, politie, openbaar ministerie, hulpverlenende instanties en overige maatschappelijke organisaties. Activiteiten in 2003 waren: methodiekontwikkeling, opleidingen bij de politie, protocollering en uitvoeringsconvenant, voorlichting en het uitbreiden van ambulante steunpunten, de prioritering en uitrol over de stadsdelen. Voor de periode 2003-2007 zijn onder andere de volgende beleidsvoornemens opgesteld:

- verdere vorming persoonsdossiers door politie (2004-2005)
- intensivering van het hulpaanbod door uitbreiding van het aantal ambulante steunpunten voor slachtoffers en getuigen;
- ondersteunen van de verdere ontwikkeling van een systeem-gerichte aanpak vanuit de vrouwenhulpverlening met een breed aanbod voor slachtoffers, daders en gezinnen;

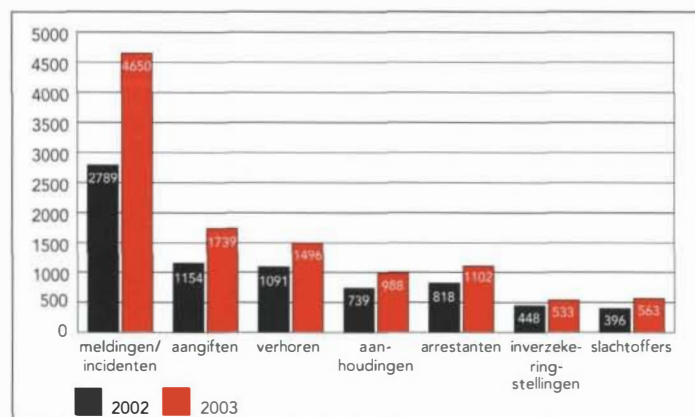
- uniforme aanpak van huiselijk geweld in Amsterdam (afstemming met de stadsdelen);
- ondersteunen van politie en Openbaar Ministerie bij het ontwikkelen en implementeren van slachtoffer- en dadergerichte werkwijzen bij constatering van huiselijk geweld;
- het ontwikkelen van een meerjaren voorlichtingscampagne met betrekking tot huiselijk geweld.

Indicatoren voor het controleren in hoeverre genoemde doelstelling en beleidsvoornemens gerealiseerd worden, zijn nog niet vastgesteld. Een werkgroep Registratie en Monitoring gaat onderzoeken welke gegevens de partners registreren en proberen hier eenvormigheid in aan te brengen. De bedoeling is dat uit de gezamenlijke cijfers een (beter) zicht ontstaat op aantallen slachtoffers en daders en hun achtergrondkenmerken, vervolgetrajecten en afdoeningen.

Voorlopig wordt gewerkt met de volgende indicatoren:

- aantal meldingen en aangiften
- aantal arrestanten
- aantal verhoren
- aantal aanhoudingen
- aantal in verzekeringstellingen
- aantal slachtoffers
- aantal afdoeningen van het OM naar type afdoening

Figuur 3.6.1 Indicatoren huiselijk geweld

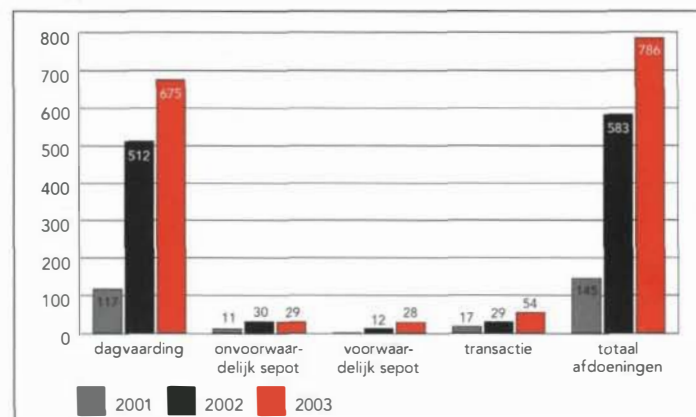
Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Let op: gegevens hebben betrekking op de politieregio Amsterdam, m.u.v. het aantal aanhoudingen en slachtoffers die uitsluitend Amsterdam betreffen.

De cijfers in figuur 3.6.1 geven een ruwe indicatie van de omvang van de problematiek. De gegevens wijzen voor 2003 op ruim 4.700 meldingen met iets minder dan 1.500 aangiften. Het gaat daarbij vooral om mishandeling, bedreiging en burengerucht. Vergelijken met 2002 stegen de meldingen met 67%

en het aantal aangiften met 51%. Ook het aantal aanhoudingen en arrestanten is gestegen. De stijging van de cijfers wordt veroorzaakt door een verbetering van de informatiepositie (registratie) en niet doordat de problematiek explosief toeneemt.

Figuur 3.6.2 Afdoeningsreacties van het OM op zaken betreffende huiselijk geweld

Bron: parket Amsterdam

In bovenstaande figuur worden aard en omvang weergegeven van de afdoeningen door het OM in reactie op gevallen van huiselijk geweld. In de figuur is duidelijk te zien dat het totaal aantal afdoeningen jaarlijks flink stijgt (een verdere stijging ligt in de lijn der verwachting). Dit weerspiegelt de toegenomen aandacht voor het onderwerp.

De meeste gevallen blijken te worden afgedaan met een dagvaarding, namelijk om en nabij de 85% (675 van de 786). Het merendeel van de verdachten wordt dus voor de rechter gebracht. Onvoorwaardelijke seponering vindt daarentegen plaats in een gering aantal gevallen, namelijk ongeveer 4% (29 van de 786). Uit deze gegevens valt af te leiden dat het OM veel waarde hecht aan het vervolgen van deze vorm van geweld.

Het geheel overziend luidt de conclusie dat de precieze omvang van het fenomeen huiselijk geweld nog onvoldoende duidelijk is. Wel kan er een stijgende trend uit het cijfermateriaal gehaald worden, die vooral de toegenomen beleidsaandacht van de driehoek voor huiselijk geweld reflecteert. Over een aantal jaren zal de werkelijke omvang van deze problematiek beter meetbaar zijn. De inspanningen van de werkgroep Registratie en Monitoring en de verdere aanpak van huiselijk geweld zijn in dit verband van wezenlijk belang.

Resultaatmeting

De omvang van de doelgroep plegers huiselijk geweld wordt in Amsterdam geschat op 15.000. Een schatting van het aantal slachtoffers bedraagt 40.000. Onderzoek (in 2004) moet meer zicht geven op de omvang en ernst van de problematiek.

De ontwikkeling naar een goede registratie van huiselijk geweld is in volle gang. De verbetering van de informatiepositie komt vooral tot uitdrukking in het stijgende aantal meldingen, aangiften, aanhoudingen, arrestanten en slachtoffers. De werkgroep Registratie en Monitoring onderzoekt welke gegevens door de verschillende partijen geregistreerd worden en zal in 2004 indicatoren vaststellen om de hoofd-doelstellingen van de aanpak te volgen.

Op grond van de door de werkgroep vastgestelde indicatoren zal in de volgende Veiligheidsrapportage Amsterdam (aanvang 2005) de voortgang op de doelstellingen gerapporteerd worden.

3.7 Aanpak verkeershufters

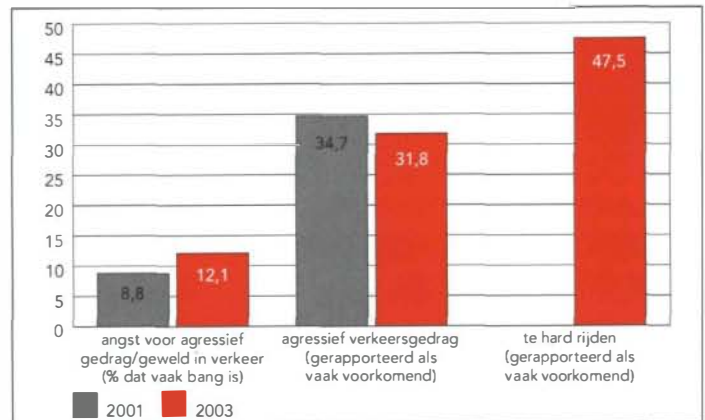
De groep verkeershufters is in december 2003 (als gevolg van een ingediende motie van Groen Links) als prioritaire doelgroep toegevoegd aan het Veiligheidsplan Amsterdam. Aanpak, definitie en doelstellingen zijn nog niet vastgesteld. Om toch enig inzicht te bieden in de omvang en ernst van de problematiek zijn de meest voor de hand liggende indicatoren voorlopig als richtsnoer gekozen.

De gekozen indicatoren zijn:

- agressief verkeersgedrag
- te hard rijden
- verkeersgerelateerde alcoholmisdriven
- doorrijden na ongeval
- GRAS-delicten:
 - Gordel-,
 - Roodlicht-,
 - Alcohol- en
 - Snelheidsovertredingen)

In figuur 3.7.1 wordt ingegaan op de beleving van verkeersveiligheid.

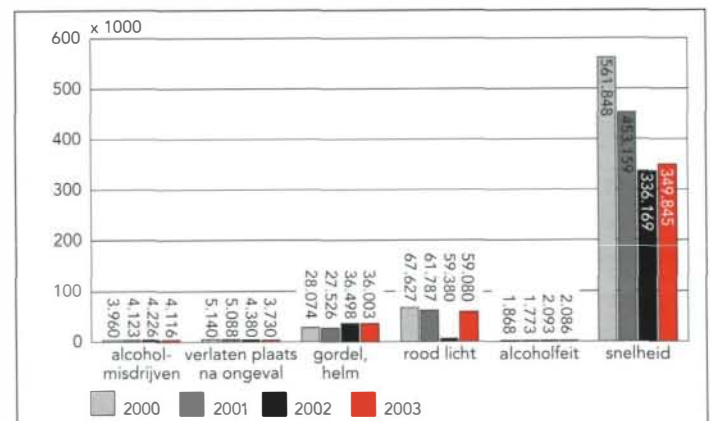
Figuur 3.7.1 Beleving van veiligheid in het verkeer

Bron: Monitor Leefbaarheid en Veiligheid

Ongeveer 12% van de ondervraagden geeft aan vaak bang te zijn voor agressief gedrag of geweld in het verkeer. Dit is een behoorlijke stijging ten opzichte van 2001. Het percentage van de bevolking dat agressief verkeersgedrag in de eigen buurt vaak vindt voorkomen is juist iets gedaald ten opzichte van 2001. Iets minder dan de helft van de ondervraagden vindt dat er vaak te hard gereden wordt in hun buurt. De cijfers laten zien dat een grote groep mensen het verkeer als onveilig beschouwt.

Figuur 3.7.2 Objectieve verkeersveiligheid

Alcoholmisdriven: rijden onder invloed alcohol, rijden onder invloed drugs/medicijnen, weigeren ademanalyse, weigeren bloedproef, weigeren voorlopig onderzoek.

Verlaten plaats na ongeval: doorrijden na aanrijding

Alcoholfeit in het openbaar in staat van dronkenschap het verkeer belemmeren, de orde verstoren of een anders veiligheid bedreigen, in kennelijke staat van dronkenschap op een weg verkeren.

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

De objectieve cijfers op het gebied van verkeersveiligheid zijn ten opzichte van 2002 slechts marginaal veranderd. Het aantal alcoholmisdriven in het verkeer is sinds 2001 redelijk stabiel. Op het gebied van de GRAS-delicten (Gordel/helm, rood licht, Alcoholfeit en Snelheid) is er sprake van een lichte stijging, maar ligt het niveau nog altijd ruim onder dat van 2000 en 2001. Het enige delict dat duidelijk in omvang verandert, is het aantal plaats verlaten na ongeval. Dit delict is zowel in 2002 als in 2003 gedaald t.o.v. het vorige jaar.

Resultaatmeting

De doelgroep verkeersshuften is nieuw. De aandacht richt zich daarom op het plan van aanpak, het definiëren van de doelgroep en op het ontwikkelen van meetbare doelstellingen.

Vooruitlopend daarop: angst voor agressie en geweld in het verkeer neemt toe, maar de objectieve cijfers blijven relatief stabiel. Duidelijk is dat een grote groep Amsterdammers zich niet veilig (genoeg) voelt in het verkeer.

In 2004 zal de definitie van de doelgroep en de te behalen doelstellingen worden vastgesteld. In de volgende Veiligheidsrapportage Amsterdam (aanvang 2005) zal daarover gerapporteerd worden.

De meeste doelgroepen (harde kern jeugd, criminele illegalen, verslaafde en niet-verslaafde veelplegers) plegen veelvoorkomende delicten, waarvan de ontwikkeling (in termen van aangiftecijfers en gerapporteerd slachtofferschap) zeer positief is. De aanpak voor de doelgroepen waarvan het beleid al enkele jaren in uitvoering is, te weten de harde kern jeugdcriminelen en de verslaafde veelplegers, lijkt in dat opzicht te hebben bijgedragen tot deze goede resultaten.

Voor de meeste doelgroepen geldt dat de informatiepositie in 2003 sterk verbeterd is, waardoor nu zicht komt op de omvang en ernst van de problematiek. Door die informatieverbetering is een vergelijking met voorgaande jaren soms lastig en niet altijd zinvol. De verwachting is dat aanvang 2005 vergelijkingen tussen jaren betekenisvoller zullen zijn.

3.8 Conclusies

Een doelgroepgerichte benadering is één van de twee peilers van het Veiligheidsplan Amsterdam. Door doelgroepen aan te pakken verwacht men dat de criminaliteit en overlast in de stad substantieel zal afnemen.

De uitvoeringsfase van de aan de doelgroepen gerelateerde actieprogramma's verschilt. Sommige programma's zijn al enkele jaren in uitvoering: de harde kern jeugdige criminelen en de verslaafde veelplegers. Van andere doelgroepen is nog bijna niets bekend zoals van criminele illegalen en niet-verslaafde veelplegers. Voor 5 van de 6 doelgroepen geldt dat de meting over 2003 wordt gezien als eerste meting, hoewel ook voor die doelgroepen (daar waar mogelijk) ontwikkelingen getoond worden. Alleen voor de groep verslaafde veelplegers geldt 1 januari 2002 als startpunt.

4 Gebiedsaanpak

4.1 Inleiding

Naast de doelgroepenaanpak is de gebiedsaanpak een peiler onder het Amsterdamse veiligheidsbeleid. De keuze van de gebieden is gebaseerd op het aantal delicten dat er plaatsvindt, de mate waarin men er zich onveilig voelt en de leefbaarheid van het gebied. Hierbij staan de begrippen schoon, heel, veilig en prettig samenleven centraal. Op basis van deze factoren is gekozen voor de volgende gebieden⁷:

- risicolocaties en -lijnen in het openbaar vervoer
- hot spots in de binnenstad (het wallengebied, Damrak / Rokin, Rembrandtplein en Leidseplein)
- hot spots in Zuidoost (de winkelcentra, Kraaiennest, Ganzenhoef en Amsterdamse Poort en de D- en E-buurt)
- Westpoort
- gebieden met stedelijke vernieuwing
- bedreigde winkelgebieden en bedrijventerreinen

Deze gebieden verschillen aanzienlijk in grootte en aard van onveiligheid. Variërend van een compleet havengebied tot een relatief klein winkelcentrum of een kleine woonbuurt. Evenals bij de doelgroepen zijn voor deze gebieden in januari/februari 2004 de actieprogramma's door de regionale driehoek goedgekeurd. Om te waarborgen dat de voortgang van een actieprogramma ook daadwerkelijk gemeten kan worden, zijn in elk actieprogramma (soms per hot spot) realistische meetbare doelstelling(en) opgenomen.

In onderstaande paragrafen wordt per gebied achtereenvolgens ingegaan op:

- de afbakening (definitie) van het gebied
- de geformuleerde doelstelling(en)
- de wijze waarop de doelstellingen gemeten worden
- de stand van zaken per doelstelling.

4.2 Actieprogramma risicolocaties en -lijnen in het openbaar vervoer

Het actieprogramma risicolocaties en -lijnen in het openbaar vervoer richt zich stadsbreed op de veiligheid in het openbaar vervoer en op wachtplaatsen van het openbaar vervoer.

In dit zeer recente actieprogramma (en in het programma Agressie en Geweld) staat een aantal concrete voornemens voor de toekomst:

- schoon / heel, aanpak fysieke ruimte, tourniquets
- opstellen veiligheidsarrangement OV
- versterking van toezicht, overal conducteurs op de tram en een haalbaarheidsstudie naar de invoering OV-politie.

Het actieprogramma is gericht op vermindering van het aantal incidenten en verbetering van het veiligheidsgevoel.

De geformuleerde doelstellingen luiden als volgt: worden drie doelstellingen genoemd:

- 1 Slachtofferschap van criminaliteit en geweld in en rond het Amsterdamse openbaar vervoer dient op 1-1-2006 5% lager te zijn dan het niveau van 1-1-2004.
- 2 Het percentage Amsterdammers dat zich onveilig voelt in en rond het Amsterdamse openbaar vervoer dient op 1-1-2006 4% lager te zijn dan het niveau van 1-1-2004.

De monitoring van deze doelstellingen vindt plaats binnen de Monitor Leefbaarheid en Veiligheid. In 2003 zijn aan deze monitor vragen over slachtofferschap en onveiligheidsbeleving in het Openbaar Vervoer toegevoegd.

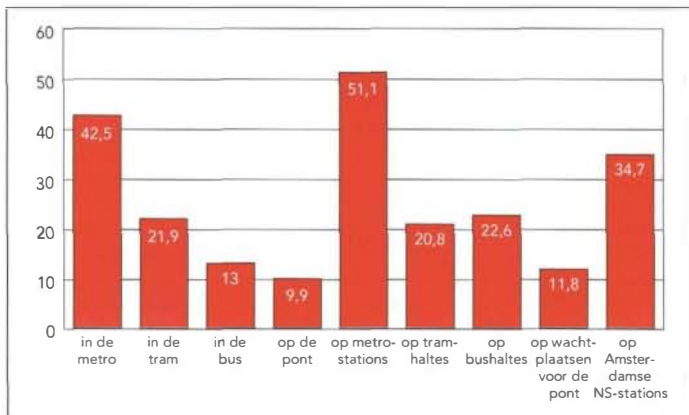
Er wordt gerapporteerd over de volgende vragen:

- onveiligheidsgevoelens in de metro, in de tram, in de bus en op de pont
- onveiligheidsgevoelens op metrostations, tramhaltes, bushaltes, wachtplaatsen voor de pont en Amsterdamse NS-stations
- slachtofferschap van criminaliteit of geweld in metro, tram, bus en op de pont
- slachtofferschap van criminaliteit of geweld in metrostations, op tramhaltes, op bushaltes, op de pont en op Amsterdamse NS-stations.

In figuur 4.2.1 is per openbaar vervoerssoort het percentage reizigers weergegeven dat gerapporteerd heeft zich daar wel eens (soms of vaak) onveilig te voelen.

⁷ Hiermee volgt het Veiligheidsplan de prioriteitstelling van de driehoek (beleidsprogramma 2004).

Figuur 4.2.1 Onveiligheidsgevoelens in en om het Openbaar Vervoer in 2003: percentage dat zich soms of vaak onveilig voelt

Bron: Monitor Leefbaarheid en Veiligheid

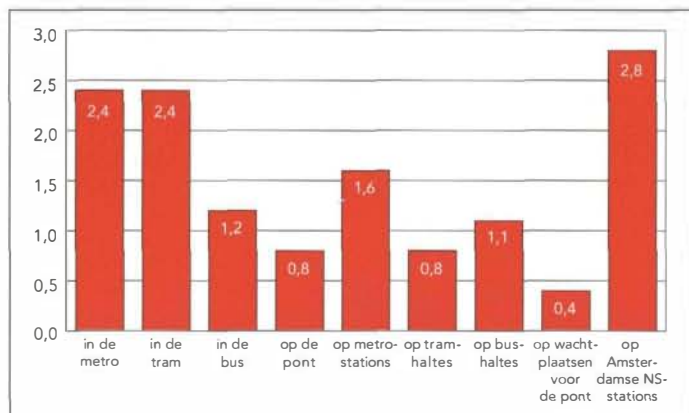
Metroreizigers voelen zich het meest onveilig. Dit geldt zowel voor de rit zelf als voor het verblijf op de metrostations. In de tram zijn de onveiligheidsgevoelens duidelijk lager dan in de metro, maar wel hoger dan in de bus of op de pont.

Onveiligheidsgevoelens op tramhaltes en bushaltes zijn qua omvang vergelijkbaar. Onveiligheidsgevoelens op wachtplaatsen voor de pont komen minder voor. Van de ondervraagden gaf ruim 1/3 aan zich wel eens onveilig te voelen op Amsterdamse NS-stations.

Onveiligheidsgevoelens op wachtplaatsen van het openbaar vervoer zijn groter dan in het openbaar vervoer zelf. Uitzondering hierop is de tram: daar zijn onveiligheidsgevoelens in het voertuig qua omvang vergelijkbaar met die op de halte.

In figuur 4.2.2 is per vervoerssoort het percentage reizigers aangegeven dat heeft gerapporteerd de afgelopen 12 maanden slachtoffer te zijn geworden van criminaliteit of geweld.

Figuur 4.2.2 Slachtofferpercentages criminaliteit en geweld in en om het Openbaar Vervoer

Bron: Monitor Leefbaarheid en Veiligheid

Slachtofferschap komt het meest voor in de metro en de tram. Van de reizigers heeft 2,4% daarmee te maken gehad. In de bus en op de pont komen criminaliteit en geweld minder voor. Qua wachtplaatsen van het openbaar vervoer scoren de Amsterdamse NS-stations het slechtst, gevolgd door de metrostations. Bij bus- en tramhaltes wordt minder slachtofferschap gerapporteerd, maar wel meer dan bij wachtplaatsen van de pont.

Slachtofferschap van criminaliteit en geweld komen meer voor in het openbaar vervoer dan op de wachtplaatsen. Dit geldt voor metro, tram en pont. Voor de bus geldt dat slachtofferschap in het voertuig qua omvang nagenoeg gelijk is aan het slachtofferschap op de haltes.

De cijfers overziend kan opgemerkt worden dat slachtofferschap van criminaliteit en geweld meer voorkomt in het openbaar vervoer dan op de wachtplaatsen ervan, terwijl onveiligheidsgevoelens meestal juist hoger zijn op de wachtplaatsen dan in het openbaar vervoer zelf.

Resultaatmeting

De doelstellingen van het actieprogramma risicolocaties en -lijnen in het openbaar vervoer zijn: een daling van criminaliteit en geweld met 5% en een daling van de onveiligheidsgevoelens met 4% (op 1-1-2006 t.o.v. 1-1-2004).

In de volgende Veiligheidsrapportage Amsterdam (aanvang 2005) zal gerapporteerd worden over de ontwikkeling van bovenstaande objectieve en subjectieve veiligheidsgegevens in en om het openbaar vervoer.

Belangrijkste uitkomsten van de huidige meting zijn:

- onveiligheidsgevoelens zijn het grootst in en om de metro
- onveiligheidsgevoelens zijn groter op de halte dan in het voertuig
- criminaliteit en geweld komen het meest voor op A'damse NS-stations en in de metro en de tram
- criminaliteit en geweld komen meer voor in het voertuig dan op de halte
- onveiligheidsgevoelens zijn het grootst zijn op de halte; criminaliteit en geweld komen daarentegen vaker in het voertuig voor.

4.3 Actieprogramma Hot Spots Binnenstad

Voorop staat dat er al veel acties plaatsvinden in de binnenstad. De meeste maatregelen in het actieprogramma hebben dan ook betrekking op regulier werk dat al langere tijd loopt.

De belangrijkste actie uit het programma betreft de oprichting van een Veelplegers Actie Team (VAT). Om daadwerkelijk de overlast in het Wallengebied aan te pakken is een subsidieaanvraag ingediend via de subdriehoek bij het Ministerie van Justitie voor het instellen van dit team. Hierin werken justitie, politie, stadsdeel en de zorginstellingen samen. Er is een gezamenlijk overleg dat moet leiden tot de realisatie van het Veelplegers Actie Team.

Voor alle hotspots in de binnenstad houdt Dynamicon een schouw naar plekken waar de verlichting moet worden verbeterd. In de meeste buurten in de hot spots zijn de schouwen gehouden of volgen deze binnenkort. Dynamicon bereidt ook de noodzakelijke maatregelen voor.

In het stadsdeel Amsterdam-Centrum ligt een aantal hotspots die zijn geselecteerd voor een gebiedsgerichte aanpak. Dit zijn:

- Wallengebied;
- Damrak en Rokin;
- Rembrandtplein;
- Leidseplein.

De algemene doelstelling van dit actieplan is het creëren van veilige hotspots in de binnenstad. In dit hoofdstuk wordt aangegeven wat de begrenzing is van de vier hot spots en wat de belangrijkste problemen zijn in deze gebieden. Daarnaast wordt ingegaan op de invulling van de resultaatmeting ten aanzien van deze doelstelling.

Wallengebied

Dit gebied wordt begrensd door het Damrak, het Rokin, de Binnen Amstel, het Waterlooplein en de Valkenburgerstraat en de Prins Hendrikkade. De belangrijkste problemen in dit gebied zijn: een aantal vormen van vermogenscriminaliteit en geweldscriminaliteit, drugsoverlast, georganiseerde criminaliteit en overlast te land en te water.

Voor het Wallengebied heeft het dagelijks bestuur van het stadsdeel een Plan van Aanpak vastgesteld waardoor hier tegelijk met de noodzakelijke ingrepen in de openbare ruimte (zoals herinrichtingen) ook de aanpak van de omgeving aan de orde is: veiligheid- en overlastaspecten, bouwaangelegenheden, horecacontroles, controles van seksinrichtingen en prostituees, Van Traa-aanpak (in verband met georganiseerde misdaad en eigendom van panden).

Op de korte termijn speelt een aantal acties, te weten:

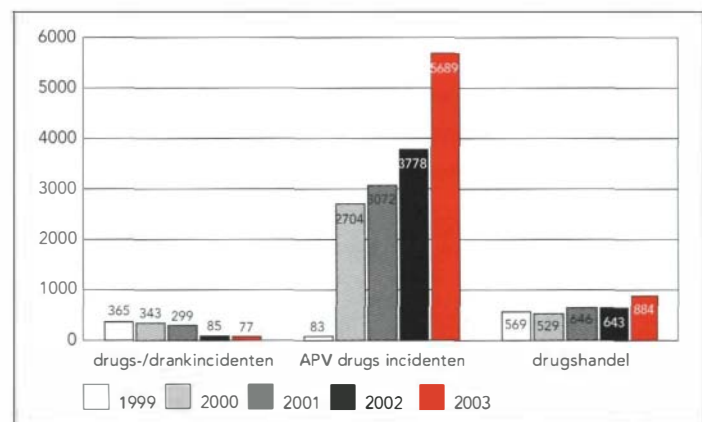
- het nauwgezet volgen van het te starten project Cameratoezicht met als doel na te gaan of deze vorm van toezicht voldoet aan de doelstellingen
- het uitbreiden van het Meldpunt Extreme Overlast met de zorgmeldingen en de meldingen van straatoverlast
- voortzetten en intensiveren van de integrale aanpak Burgwallen.

Voor de resultaatmeting van de drugsaanpak in het Wallengebied, wordt gebruik gemaakt van de volgende indicatoren:

- het aantal drugs/drank incidenten over de periode 1999-2003;
- het aantal APV drugs incidenten over de periode 1999-2003;
- het aantal gevallen van drugshandel over de periode 1999-2003.

Een algemene opmerking vooraf over de gepresenteerde cijfers. Onder andere ten behoeve van de VRA zijn de straten die behoren bij de hot spots nauwkeurig in kaart gebracht. De gepresenteerde cijfers hebben dan ook uitsluitend betrekking op de geselecteerde straten van een hot spot. Ten tijde van de vaststelling van het Plan van Aanpak hot spots binnenstad werd deze methode nog niet toegepast. De gebieden waarbinnen aangiften gemeten zijn in deze VRA en in het Plan van Aanpak komen daardoor niet overeen. Dit kan leiden tot verschillende cijfers. De gehanteerde gebiedsindeling van de VRA wordt voortaan (in alle veiligheidsdocumenten) gevolgd.

Figuur 4.3.1 Drugs/drank incidenten, APV drugs incidenten en gevallen van drugshandel (misdrijf) in het Wallengebied

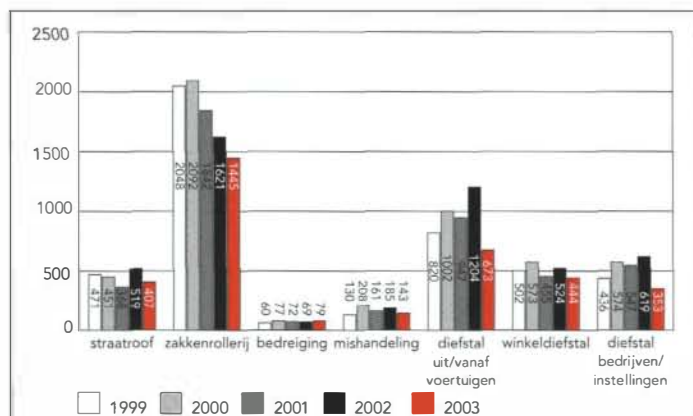

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Het aantal drugs/drank incidenten vertoont weliswaar een dalende lijn maar zowel het aantal APV drugs incidenten als het aantal gevallen van drugshandel vertoont een sterk stijgende lijn. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door een grotere gerichte inzet van de politie in het gebied.

Om de criminaliteit in het Wallengebied in beeld te brengen wordt gebruik gemaakt van aangiftecijfers van de politie:

Figuur 4.3.2 Aangiften delicten Wallengebied

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

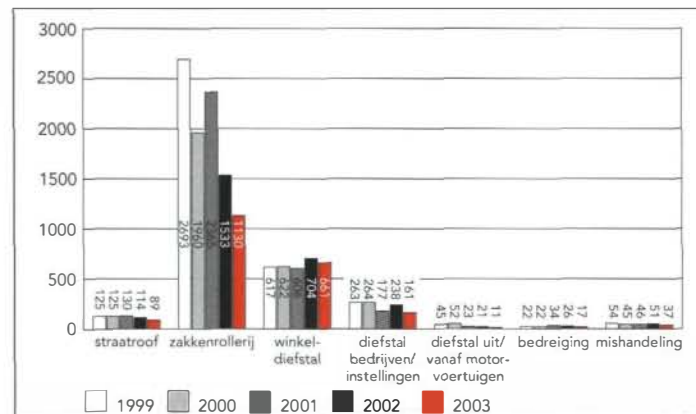
Het aantal aangiften van straatroof, zakkenrollerij en andere vermogensdelicten is in 2003 duidelijk afgenomen. Het aantal aangiften van bedreiging en mishandeling schommelt zonder een duidelijke lijn.

Damrak/Rokin

Dit betreft met name de winkelgedeelten van de Nieuwendijk, de Kalverstraat, het Damrak en het Rokin. De belangrijkste problemen in dit gebied zijn: winkeldiefstal, zakkenrollerij en straatroof.

Het convenant 'Tegengaan Winkeldiefstal Binnenstad' zal worden voortgezet. Er zal onderzocht worden of het Van Traa-team kan worden ingezet om het pandeneigendom te screenen. Er is binnen het stadsdeel een integraal handhavingoverleg gestart voor het gebied Oude Doelenstraat, Oude Hoogstraat, Damstraat en Korte Niezel. Naleving van de regels voor de gebouwde omgeving en voor de openbare ruimte worden gecheckt en zonodig afgedwongen door o.a. het Van Traa-team, politie, reinigingspolitie en de vergunninghandhavers.

Figuur 4.3.3 Aangiften Damrak/Rokin specifieke delicten

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Na jaren constant te zijn gebleven is er in 2003 een duidelijke daling te zien in het aantal aangiftes voor straatroof. Zakkenrollerij zit met uitzondering van een piek in 2001 in een duidelijke dalende lijn. Het aantal winkeldiefstallen is in 2003 iets lager dan in 2002 maar wel hoger dan het niveau in eerdere jaren. Ook voor de drie delicten die minder vaak voorkomen in dit gebied is sprake van een afname.

Rembrandtplein/Leidseplein

Hotspot Rembrandtplein betreft het gebied dat begrensd wordt door de Amstel, de Herengracht, de Vijzelstraat en het Muntplein. De belangrijkste problemen in dit gebied zijn zakkenrollerij, uitgaansgeweld, wapenbezit en alcoholmisbruik.

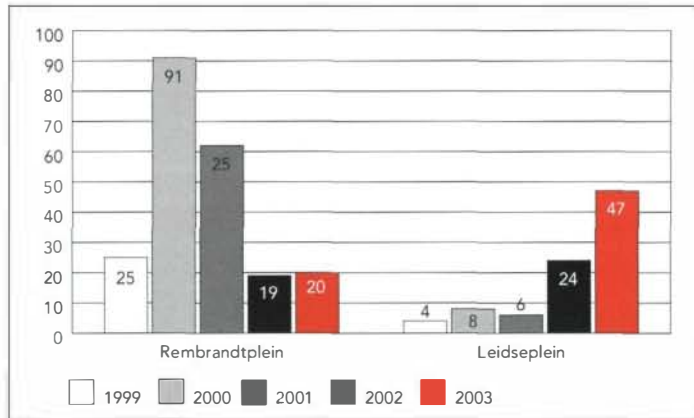
Hotspot Leidseplein betreft het gebied begrensd door de Leidsekade, de Singelgracht, de Spiegelgracht, de Prinsengracht en de Leidsegracht. De belangrijkste problemen in dit gebied zijn hetzelfde als in Rembrandtpleingebied. Vandaar dat beide gebieden gezamenlijk worden behandeld.

De acties uit de nota 'Uitgaan zonder brokken' zullen worden voortgezet. Het dagelijkse bestuur van het stadsdeel heeft besloten tot een integrale aanpak van de Leidse Buurt. Besluitvorming over de wijze waarop deze zal worden uitgevoerd en welke aspecten worden meegenomen moet nog plaatsvinden.

Voor de resultaatmeting van de aanpak van het alcoholmisbruik, kan gebruik gemaakt worden van de volgende indicator:

- aantal drugs/drank incidenten over de periode 1999-2003.

Figuur 4.3.4 Drugs / drank incidenten

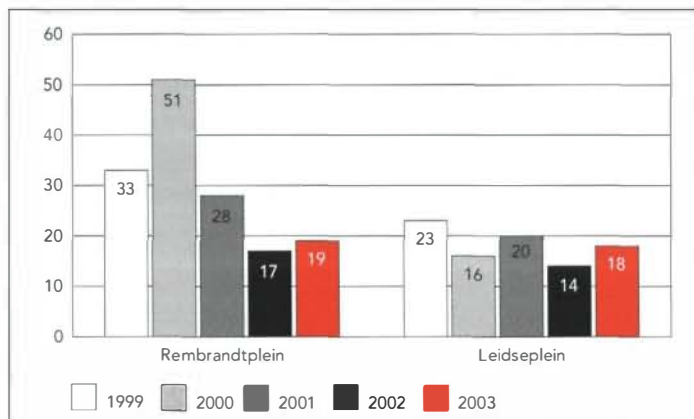
Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Na een piek in 2000 is het aantal incidenten op het Rembrandtplein duidelijk afgenomen. Voor het Leidseplein geldt juist dat het aantal incidenten in 2002 en 2003 sterk is toegenomen.

Voor de resultaatmeting van de aanpak van het wapenbezit wordt gebruik gemaakt van de volgende indicator:

- geconstateerde gevallen van wapenbezit over de periode 1999-2003.

Figuur 4.3.5 Geconstateerde gevallen van wapenbezit

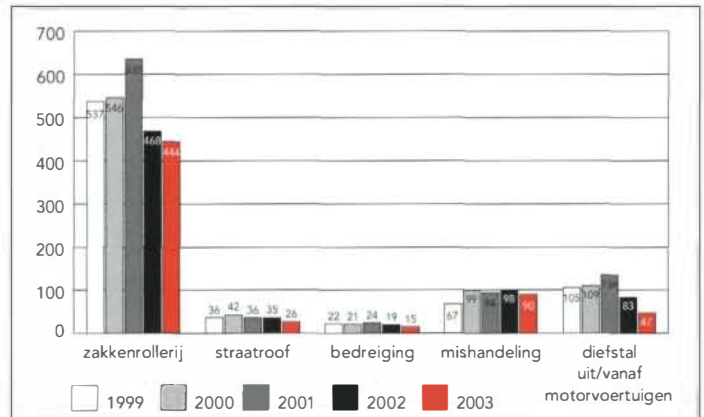

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

In beide gebieden ligt het aantal geconstateerde gevallen van wapenbezit in 2003 iets hoger dan in 2002. Overigens zijn op beide pleinen sinds eind 2002 preventieve fouilleeracties mogelijk, omdat ze behoren tot het veiligheidsrisicogebied van Amsterdam-Centrum.

Om de invloed van het veiligheidsbeleid op de criminaliteit in beide gebieden in beeld te brengen wordt gebruik gemaakt van aangiftecijfers.

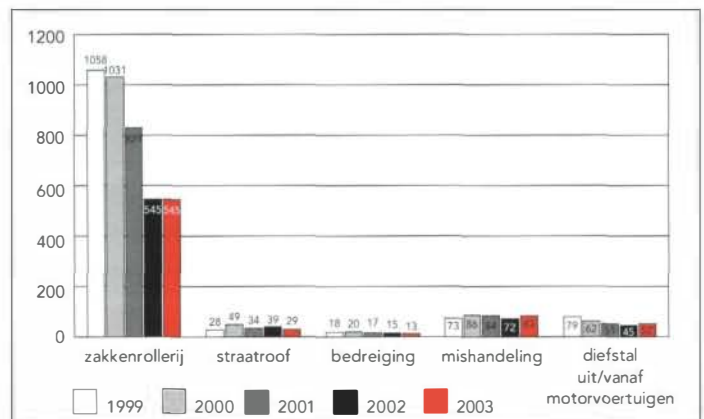
Figuur 4.3.6 Aangiften Rembrandtplein specifieke delicten

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Voor de meeste delicten is in dit gebied een daling te constateren. Alleen het aantal mishandelingen blijft sinds 2000 nagenoeg constant.

Figuur 4.3.7 Aangiften Leidseplein specifieke delicten

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Ten aanzien van zakkenrollerij is er sprake van een duidelijke neerwaartse trend. Het aantal aangiften van bedreiging is vanaf 2000 iets gedaald. Voor de overige delicten is geen sprake van een duidelijke trend.

Resultaatmeting

De algemene doelstelling van het plan van aanpak hot spots in de binnenstad luidt: het creëren van veilige hotspots in de binnenstad.

In de gebieden is meestal sprake van een daling van straatroof, zakkenrollerij en andere vermogensdelicten. Voor de geweldsdelicten bedreiging en mishandeling is meestal geen duidelijke trend in de cijfers zichtbaar. Voor het Wallengebied is de toename van het aantal APV drugsincidenten en aantal gevallen van drugshandel opvallend. Dit is mede het gevolg van een intensivering van de handhavingsinspanningen van de politie.

Voortgang komt aan de orde in de volgende Veiligheidsrapportage Amsterdam (aanvang 2005).

4.4 Actieprogramma Hot Spots Zuidoost

In het jaarplan 2004 van de politie worden voor Zuidoost voorstellen gedaan voor een doelgroepgerichte (dader)aanpak en een gebiedsgerichte aanpak. De doelgroepenaanpak in Zuidoost richt zich vooral op de harde kern jeugd en verslaafde veelplegers. In het kader van een gebiedsaanpak worden gebieden genoemd die te maken hebben met veel criminaliteit en (drugs)overlast:

- winkelcentrum Amsterdamse Poort
- winkelcentrum Ganzenpoort
- winkelcentrum Kraaiennest
- D-buurt en E-buurt.

Deze hot spots zijn ook in het Veiligheidsplan Amsterdam gekozen als de gebieden waar criminaliteit en overlast (te) veel voorkomen.

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste doelstellingen per hot-spot toegelicht en wordt aangegeven hoe de resultaatmeting ten aanzien van deze doelstellingen wordt ingevuld.

Amsterdamse Poort

Onder winkelcentrum Amsterdamse Poort wordt verstaan het winkelcentrum dat is omsloten door de wegen Bijlmerdreef, Flierbosdreef, Hoogoorddreef en Foppingadreef. Het gebied kent twee bebouwingsniveaus: op de begane grond (het maai-veld) bevindt zich een winkelcentrum dat ongeveer 200 winkels bevat en daarboven is een woongebied met 550 woningen. Zowel voor winkeliers als bewoners is de drugsoverlast de belangrijkste oorzaak van de aantasting van het winkelklimaat.

Daarnaast leidt de aanwezigheid van zwervers, drugsdealers en drugsverslaafden tot een onveilig gevoel bij bezoekers en bij mensen die in het gebied wonen of werken.

De stand van zaken van de voorgenomen acties voor 2003 is als volgt.

Bij voorrang is de Support aanpak toegepast op de drugsverslaafden, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen Bijlmerverslaafden en overige verslaafden. Alleen de Bijlmerverslaafden mogen gebruik maken van voorzieningen voor verslaafden, zoals de nachtopvang. Er vinden systematische horecacontroles plaats, waarbij het accent ligt op de illegale horeca. Het proefproject Bestrijding Onrechtmatige Bewoning (BOB) is omgezet in regulier beleid. In voorbereiding zijn: de invoering van cameratoezicht op 7 plekken, invoering buurtservicepunt en de vaststelling van een beheerplan voor Centrumgebied Amsterdam-Zuidoost.

In het Projectplan hotspot winkelcentrum Amsterdamse Poort worden drie doelstellingen genoemd:

- 1 de drugsoverlast op Amsterdamse Poort dient significant af te nemen
- 2 de aangiften van strafbare feiten in de Amsterdamse Poort als geheel en op plekken met cameratoezicht zijn per 31-12-2006 afgenomen
- 3 de gevoelens van veiligheid bij ondernemers, bewoners en bezoekers zijn per 31-12-2006 significant verbeterd.

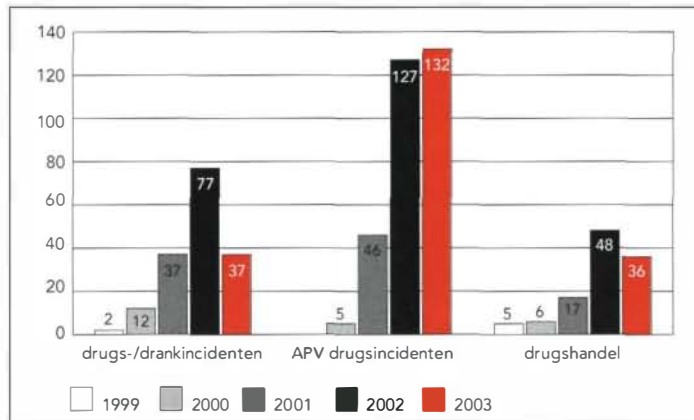
Hieronder wordt per concrete doelstelling (daar waar mogelijk) de ontwikkeling vanaf 1999 tot en met 2003 gerapporteerd.

Doelstelling 1

Voor de resultaatmeting ten aanzien van drugsoverlast wordt gebruik gemaakt van:

- het aantal drugs/drank incidenten over de periode 1999-2003
- het aantal APV drugs incidenten over de periode 1999-2003
- het aantal gevallen van drugshandel over de periode 1999-2003.

Figuur 4.4.1 Drugs/drank incidenten, APV drugs incidenten en gevallen van drugshandel (misdrijf) in Amsterdamse Poort

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

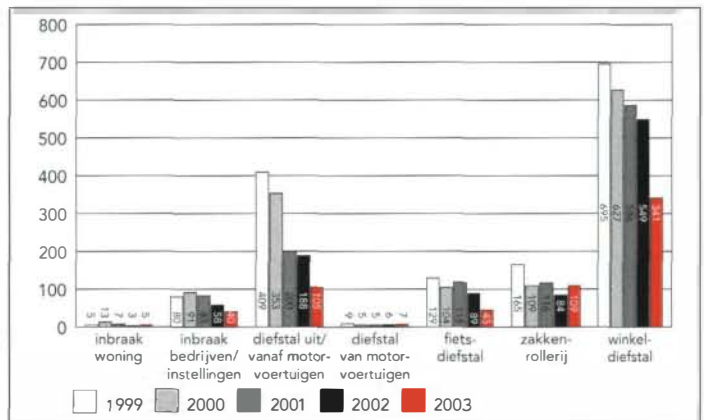
Uit deze incidentcijfers blijkt er in 2003 sprake te zijn van een breuk in de stijgende trend. Het aantal APV drugs incidenten is in 2003 weliswaar licht gestegen, maar de stijging in voorgaande jaren was veel sterker. Het aantal drugs/drank incidenten steeg tot en met 2002, maar is in 2003 gedaald tot het niveau van 2001. De trendbreuk is ook zichtbaar bij het aantal misdrijven drugshandel: in 2001 en 2002 een forse stijging en in 2003 een lichte afname.

Doelstelling 2

Voor de resultaatmeting ten aanzien van de doelstelling om het aantal aangiften van strafbare feiten in Amsterdamse Poort als geheel en op plekken met cameratoezicht per 31-12-2006 te doen afnemen, kan gebruik worden gemaakt van de volgende cijfers:

- aangiften voor vermogensdelicten
- aangiften voor geweldsdelicten (anders dan moord en doodslag)
- aangiften vernieling c.q. zaakbeschadiging

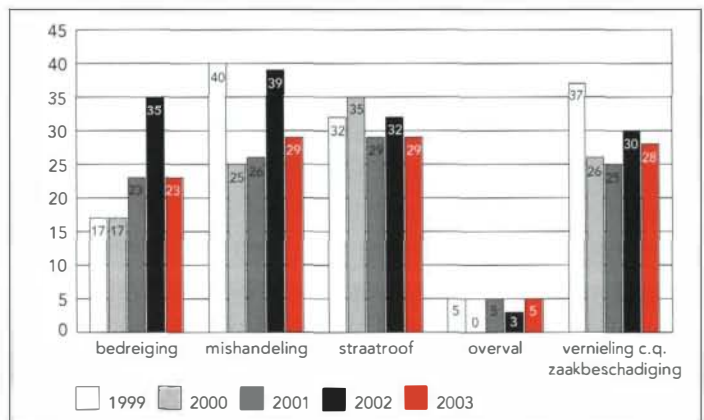
Figuur 4.4.2 Aangiften vermogensdelicten Amsterdamse Poort

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Het aantal aangiften voor diefstal/inbraak woning is na een piek in 2000 redelijk stabiel te noemen en ook het aantal aangiften voor diefstal van motorvoertuigen is redelijk stabiel. Een duidelijk neerwaartse trend is ingezet waar het gaat om aangiften voor diefstal uit/vanaf motorvoertuigen, diefstal/inbraak bij bedrijven en instellingen, winkeldiefstal en fietsdiefstal. Het aantal aangiften voor zakkenrollerij golft wat op en neer (met in 2002 het beste resultaat) maar haalt niet meer het niveau van 1999.

Figuur 4.4.3 Aangiften geweldsdelicten en overige delicten Amsterdamse Poort

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Wat hier opvalt, is dat 2003 (behalve bij overvallen) een verbetering laat zien ten opzichte van 2002.

Doelstelling 3

Voor de resultaatmeting ten aanzien van de doelstelling om de gevoelens van veiligheid bij ondernemers, bewoners en bezoekers te verbeteren, ontbreekt het aan bruikbare indicatoren. De onveiligheidsgevoelens van bewoners in het gehele stadsdeel worden aan het eind van deze paragraaf gerapporteerd.

Ganzenpoort

Onder winkelcentrum Ganzenpoort wordt verstaan het winkelcentrum dat is gelegen aan en wordt omsloten door het Annie Romeinplein, het Ganzenhoefpad, de Elsrijkdreef en de Bijlmerdreef. Er zijn 33 winkels waaronder één supermarkt. Er bevinden zich verder 134 woningen boven het winkelcentrum. De grootste problemen zijn hier winkeldiefstal en drugshandel. Dealers, drugsrunners en verslaafden zorgen voor de nodige overlast.

Reeds in uitvoering is de controle van horecaverGUNningen (met name de illegale horeca). In voorbereiding zijn: cameratoezicht, bestuurlijke handhaving van de milieuvoorschriften o.a. bij snackbars, opstellen wijkveiligheidsplan, consequente handhaving huishoudelijk reglement van de eigenaar van het winkelcentrum (BAM).

In het Projectplan hotspot winkelcentrum Ganzenpoort worden drie concrete doelstellingen genoemd:

- 1 het aantal aangiften van winkelcriminaliteit op Ganzenpoort dient vanaf 2005 niet het niveau van 2002 te overschrijden
- 2 de gevoelens van veiligheid bij ondernemers, bewoners en bezoekers zijn per 31-12-2006 significant verbeterd
- 3 drugsoverlast op Ganzenpoort dient op 31-12-2004 significant te zijn afgenomen ten opzichte van 1-1-2003.

Hieronder wordt per concrete doelstelling (daar waar mogelijk) over het beeld in 2002 en 2003 gerapporteerd.

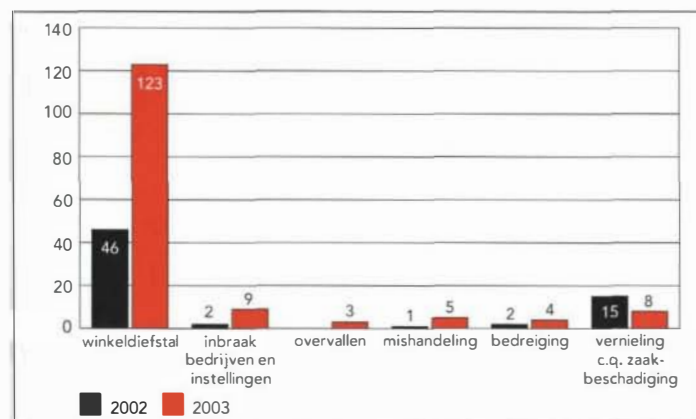
Doelstelling 1

Voor de resultaatmeting ten aanzien van de doelstelling om het aantal aangiftes voor winkeldiefstal terug te brengen tot het niveau van 2002 wordt gebruik gemaakt van het aantal aangiften betreffende:

- winkeldiefstal
- diefstal/inbraak bedrijven en instellingen
- overval
- mishandeling
- bedreiging
- vernieling c.q. zaakbeschadiging.

NB de cijfers voor mishandeling, bedreiging en vernieling zijn niet uit te splitsen voor winkels.

Figuur 4.4.4 Aangiften winkelcriminaliteit in Ganzenpoort

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

De bulk van de criminaliteit op Ganzenpoort betreft winkeldiefstallen. De stijging die hier zichtbaar is, is voornamelijk veroorzaakt door een groep illegale vreemdelingen. Deze groep, die in de buurt van het winkelcentrum woonde, heeft in het eerste kwartaal van 2003 een groot aantal winkeldiefstallen gepleegd in supermarkt C1000. Nadat de supermarkt zijn beveiliging drastisch had opgevoerd en de vreemdelingendienst was ingeschakeld, is het aantal winkeldiefstallen onmiddellijk weer gedaald.

Doelstelling 2

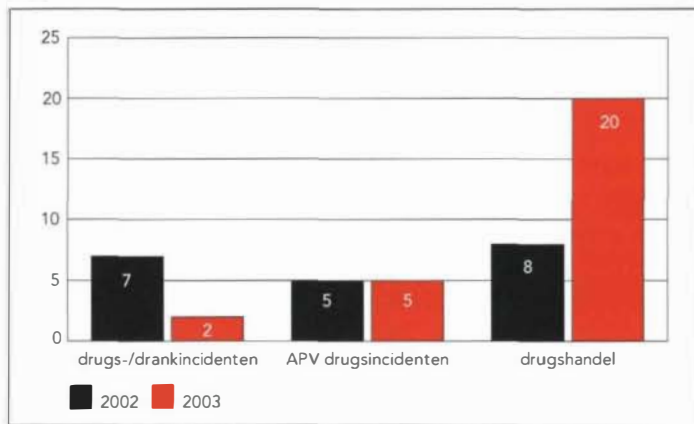
Voor het meten van de doelstelling om de gevoelens van veiligheid bij ondernemers, bewoners en bezoekers te verbeteren, ontbreekt het aan bruikbare indicatoren. De onveiligheidsgevoelens van bewoners voor het gehele stadsdeel worden aan het eind van deze paragraaf gerapporteerd.

Doelstelling 3

Voor de resultaatmeting ten aanzien van drugsoverlast wordt gebruik gemaakt van:

- het aantal drugs/drank incidenten in 2002 en 2003
- het aantal APV drugs incidenten in 2002 en 2003
- het aantal gevallen van drugshandel in 2002 en 2003.

Figuur 4.4.5 Drugs/drank incidenten, APV drugs incidenten en gevallen van drugshandel (misdrijf) in Ganzenpoort

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Het aantal incidenten is zeer beperkt waarbij opvalt dat er in 2003 vrijwel geen drugs/drank incidenten meer zijn voorgekomen. Het aantal gevallen van drugshandel is meer dan verdubbeld.

Kraaiennest

Onder winkelcentrum Kraaiennest wordt verstaan het winkelcentrum dat is gelegen tussen de Karspeldreef en Kleiburg. Boven het winkelcentrum bevindt zich een overdekte parkeergarage. Er bevinden zich in het winkelcentrum 42 winkels, merendeels gedreven door allochtone ondernemers. Het aantal problematische personen in de buurt van Kraaiennest is hoog. Er is sprake van enige drugsoverlast maar het winkelcentrum fungeert vooral als ontmoetingsplaats.

In het winkelcentrum wordt toezicht uitgeoefend ter beveiliging van de winkels, dit gebeurt door camera's en bewakingspersoneel. In voorbereiding zijn: de verhoging van de efficiency van het bewakingsbedrijf en het cameratoezicht, invoering aanvullende beveiliging op kosten van het stadsdeel, eventuele invoering winkelcentrumverboden na overleg met het OM.

In het Projectplan hotspot winkelcentrum Kraaiennest wordt de doelstelling gerelateerd aan de overgangsfase waarin het winkelcentrum zich bevindt. Het huidige winkelcentrum zal op termijn worden afgebroken en tot die tijd moet het winkelcentrum economisch kunnen overleven. Het streven daarbij is leegstand te beperken en de aanwezigheid van overlastgevend personen tegen te gaan.

In het Projectplan hotspot winkelcentrum Kraaiennest is de volgende doelstelling opgenomen:

- het tegengaan van winkelcriminaliteit en bedreigingen
- de drugsoverlast dient significant af te nemen.

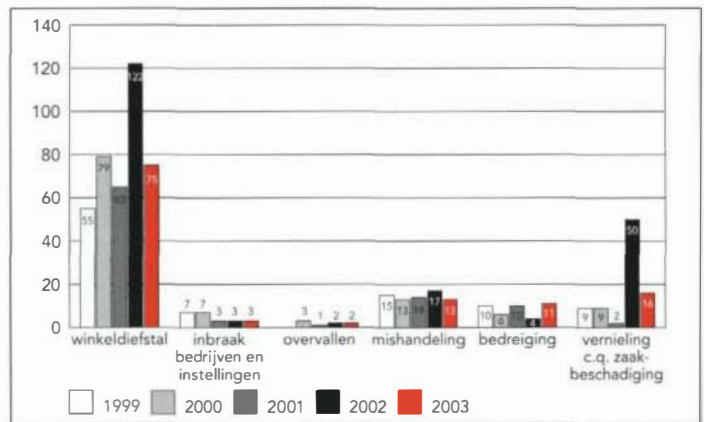
Doelstelling 1

Voor de resultaatmeting ten aanzien van de eerste doelstelling wordt gekeken naar aangiftes over de periode 1999-2003 voor:

- winkeldiefstal
- diefstal/inbraak bedrijven en instellingen
- overval
- mishandeling
- bedreiging
- vernieling c.q. zaakbeschadiging.

NB de cijfers voor mishandeling, bedreiging en vernieling zijn niet uit te splitsen voor winkels.

Figuur 4.4.6 Aangiften winkelcriminaliteit Kraaiennest

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

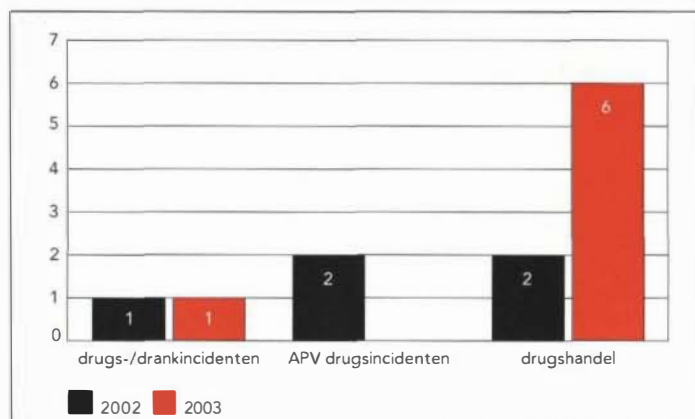
Op een aantal punten springt 2002 er negatief uit (winkel-diefstal, mishandeling en vernieling) en valt er in 2003 een verbetering te zien. Het aantal bedreigingen schommelt over de jaren en het aantal aangiftes voor overvallen en diefstal/inbraken is gering en de laatste jaren redelijk stabiel.

Doelstelling 2

Voor de resultaatmeting ten aanzien van drugsoverlast wordt gebruik gemaakt van:

- het aantal drugs/drank incidenten in 2002 en 2003
- het aantal APV drugs incidenten in 2002 en 2003
- het aantal gevallen van drugshandel in 2002 en 2003.

Figuur 4.4.7 Drugs/drank incidenten, APV drugs incidenten en gevallen van drugshandel (misdrijf) in Kraaiennest

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Het aantal incidenten (drugs/drank en APV drugs) is verwaarloosbaar en het aantal gevallen van drugshandel is zeer klein, maar wel toegenomen ten opzichte van 2002.

D-buurt en E-buurt

De D-buurt bestaat uit de flatgebouwen Daalwijk, Dennenrode en Develstein met bijbehorende parkeergarages en platforms. Ook de flat Frissenstein (uit de F-buurt) valt onder het actieprogramma. De D-buurt wordt omsloten door de Dolingadreef, de Daalwijkdreef, de Gooiseweg en het sierwater tussen Gooiseweg en Dolingadreef. In de flats wonen ongeveer 2500 mensen.

De E-buurt bestaat uit de flatgebouwen Echtenstein, Eeftink en Egeldonk met bijbehorende parkeergarages en platforms. De E-buurt wordt omsloten door de Gooiseweg, de Daalwijkdreef, de Elsrijkdreef en het sierwater tussen Elsrijkdreef en Gooiseweg. In de flats wonen ongeveer 4000 mensen.

Twee van de flats staan op de nominatie om gesloopt te worden. Er is sprake van veel illegaal gebruik van de woningen. Enerzijds wonen er mensen die niet op het huurcontract staan en anderzijds worden de woningen gebruikt voor doeleinden die strijdig zijn met het huurcontract of wettelijke voorschriften. Dealers en junks vormen een bron van overlast en vormen voor de D-buurt en de E-buurt de kern van het probleem.

De stand van zaken van de voorgenomen acties voor 2003 is als volgt.

Er loopt een proef met professioneel toezicht in flats en garages. Voor de E-buurt is een interim beheersplan vastgesteld. De BOB-aanpak wordt gecontinueerd. De politie zal worden verzocht door te gaan met op gezette tijden een mobiele politiepost in de buurt te plaatsen.

In voorbereiding zijn de volgende acties:

- introductie van Support met voorrang voor de D- en E-buurt verslaafden
- onderzoeken mogelijkheid nachtopvang verslaafden via containerproject
- vaststellen interim beheersplan D-buurt
- afsluiten flats en garages
- mogelijkheid van cameratoezicht in de openbare gedeeltes van de parkeergarages in de D-buurt onderzoeken.

Binnen het Projectplan hotspot D-buurt en E-buurt is als doelstelling geformuleerd:

- De drugsoverlast dient op 31-12-2004 significant lager te laten zijn ten opzichte van 1-1-2003.

Als neven doelstelling is geformuleerd:

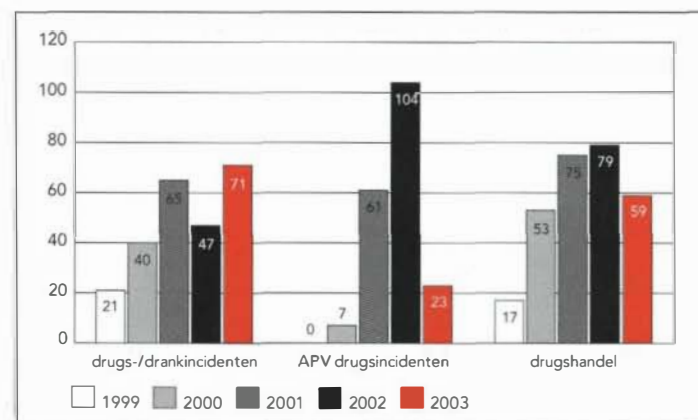
- de aangiften van strafbare feiten dient af te nemen.

Doelstelling 1

Voor de resultaatmeting ten aanzien van drugsoverlast wordt gebruik gemaakt van:

- het aantal drugs/drank incidenten over de periode 1999-2003;
- het aantal APV drugs incidenten over de periode 1999-2003;
- het aantal gevallen van drugshandel over de periode 1999-2003.

Figuur 4.4.8 Drugs/drank incidenten, APV drugs incidenten en gevallen van drugshandel (misdrijf) in de D- en E-buurt

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

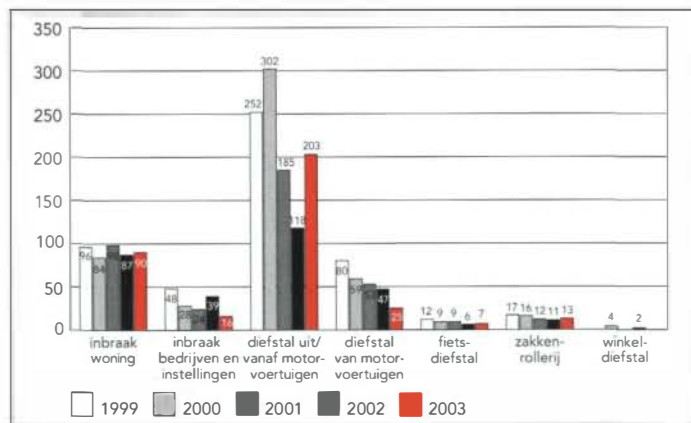
Drugs/drank incidenten laten een duidelijke stijgende lijn zien met een dip in 2002. De APV drugs incidenten laten juist een piek in 2002 zien met een forse daling in 2003. Na een forse stijging in de periode 1999-2001 is het aantal gevallen van drugshandel in 2002 nog licht toegenomen maar daarna afgenomen.

Doelstelling 2 (nevendoelelstelling)

Voor de resultaatmeting ten aanzien van de doelstelling om het aantal aangiften van strafbare feiten te doen afnemen, kan gebruik worden gemaakt van de volgende cijfers:

- aangiften voor vermogensdelicten
- aangiften voor geweldsdelicten (anders dan moord en doodslag)
- aangiften vernieling c.q. zaakbeschadiging

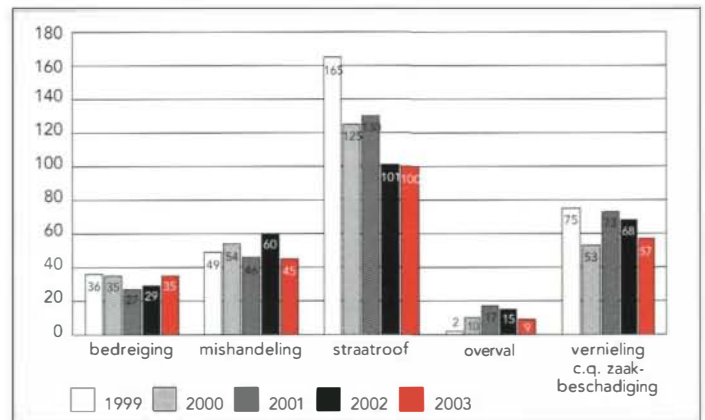
Figuur 4.4.9 Aangiften vermogensdelicten in de D- en E-buurt

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

De ontwikkeling van vermogensdelicten is niet eenduidig. Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen is gestegen t.o.v. 2002 en komt zelfs uit boven het niveau van 2001. Daarentegen vertoont diefstal van motorvoertuigen en diefstal/inbraak bij bedrijven en instellingen een redelijk consistente dalende trend. Het aantal aangiften van de overige vermogensdelicten is door de jaren heen zeer stabiel.

Figuur 4.4.10 Aangiften geweldsdelicten en vernielingen in de D- en E-buurt

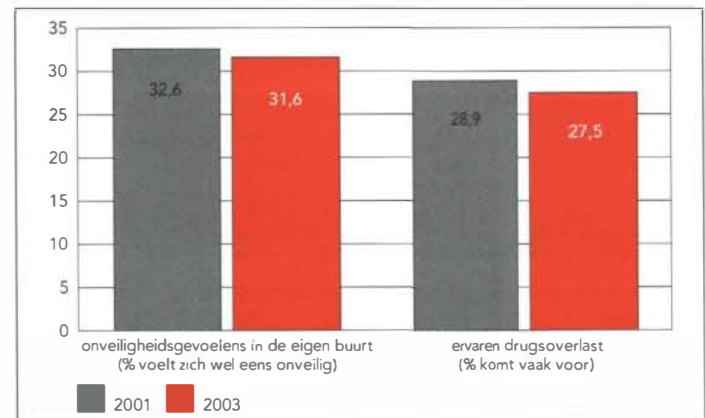
Bron: politie Amsterdam-Amstelland

T.o.v. 2002 zijn mishandelingen en overvallen gedaald, maar is bedreiging juist gestegen. Het aantal straatroven is t.o.v. 2002 gelijk gebleven, maar vanaf 1999 wel gedaald.

Stadsdeel Zuidoost

De doelstellingen van de hot spots Zuidoost richten zich onder andere op onveiligheidsgevoelens en drugsoverlast. Over drugsoverlast is per hot spot op basis van politiecijfers gerapporteerd. Ervaren drugsoverlast en onveiligheidsgevoelens worden ook gemeten in bevolkingsonderzoek (de Monitor Leefbaarheid en Veiligheid). De steekproefomvang staat uitsplitsen naar hot spots niet toe, maar biedt wel de mogelijkheid om de ontwikkeling voor het gehele stadsdeel te rapporteren.

Figuur 4.4.11 Onveiligheidsgevoelens en ervaren drugsoverlast

Bron: Monitor Leefbaarheid en Veiligheid

Voor zowel onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt als voor de ervaren drugsoverlast geldt dat de cijfers in 2003 iets beter zijn dan in 2001. De verbetering is echter marginaal.

Resultaatmeting

Doelstellingen voor de hot spots in Zuidoost zijn geformuleerd in termen van afname van (winkel)criminaliteit, drugs-overlast en onveiligheidsgevoelens.

Gezien de gunstige ontwikkeling in 2003 ten opzichte van 2002 lijkt het behalen van de gestelde doelstellingen in Amsterdamse Poort goed mogelijk.

De cijfers van Ganzenpoort laten zien dat de problematiek in 2003 ten opzichte van 2002 niet is afgenomen. Er zal de komende jaren een permanente inspanning nodig zijn om de doelstellingen te realiseren.

De situatie in Kraaiennest is qua winkelcriminaliteit verbeterd t.o.v. 2002, maar stabiel gebleven t.o.v. 2001. Permanente inspanningen zullen nodig blijven om de doelstellingen te realiseren.

Hoewel de handel en de APV drugsincidenten in de D-buurt en E-buurt lijken af te nemen, zitten de drugs/drank incidenten duidelijk in de lift. Met gerichte aandacht is die laatste trend wellicht om te buigen. De ontwikkeling van vermogens- en geweldscriminaliteit is niet eenduidig: sommige delicten stijgen, andere dalen.

Voor het gehele stadsdeel Zuidoost geldt dat onveiligheidsgevoelens en ervaren drugsoverlast zich stabiliseren op een relatief hoog niveau.

Voortgang op de doelstellingen komt aan de orde in de volgende Veiligheidsrapportage Amsterdam (aanvang 2005).

4.5 Actieprogramma Westpoort

In het voorjaar van 2002 is op initiatief van het Van Traa-team (onderdeel van de Directie Openbare Orde en Veiligheid, Gemeente Amsterdam) een criminele risicokaart gemaakt van Westpoort. Het gebied bleek hoog te scoren qua milieudelicten, opslag en productie van verboden goederen, braak en diefstal. Daarnaast wordt in de risicokaart geconstateerd dat de diffuse bestuurlijke en ambtelijke verantwoordelijkheidsverdeling in het gebied (Westpoort valt buiten de stadsdeelgrenzen) aanleiding zijn om te spreken van een verhoogd risicogebied.

Het gebied kent de volgende grenzen: Noordzeekanaal, Mercuriushaven, Nieuwe Hemweg, snelweg A-10, Haarlemmerweg (uitgezonderd de Sportvelden en volkstuinten), Halfweg en Machineweg.

Er is een Meerjarenplan Westpoort 2003-2006 opgesteld waarin een aantal thema's als 'rode draden' terug te vinden is, namelijk:

- informatiemanagement en een datasysteem ten behoeve van handhaving en toezicht
- activiteiten t.a.v. zichtbare verloedering en criminaliteit
- inzichtelijk maken van 'verborgen' criminaliteit en integrale operationele aanpak hiervan
- toewerken naar eenduidig bestuur en beheer.

Deze thema's komen terug in de 17 verschillende actiepunten, waarbij verschillende betrokken instanties een aanjagende rol hebben.

De hoofddoelstelling van het actieprogramma luidt:

- het ontwikkelen van een veilig gebied met een integer en gezond ondernemersklimaat, mede door inspanningen van een efficiënt optredende overheid.

Voor het meten van deze doelstelling wordt de aandacht vooral gericht op de volgende indicatoren:

- diefstal/inbraak bij bedrijven en instellingen
- vernieling/zaakbeschadiging
- milieudelicten
- drugshandel
- fraude
- moord/doodslag
- bedreiging
- mishandeling
- diefstal van motorvoertuigen
- diefstal uit/vanaf voertuigen
- fietsdiefstal
- overige vermogensdelicten

De definitieve cijfers zijn momenteel nog niet beschikbaar, maar een eerste analyse duidt op een positieve ontwikkeling van bovenstaande cijfers.

Resultaatmeting

De doelstelling van het actieprogramma Westpoort luidt: het ontwikkelen van een veilig gebied met een integer en gezond ondernemersklimaat, mede door inspanningen van een efficiënt optredende overheid.

De eerste, voorlopige resultaten geven aan dat de aangifte-cijfers in het gebied dalen. De criminaliteitsbeeldanalyse over Westpoort (momenteel in voorbereiding) zal meer inzicht bieden in de veiligheidssituatie in het gebied.

In de volgende Veiligheidsrapportage Amsterdam (aanvang 2005) zal gerapporteerd worden over de voortgang.

4.6 Actieprogramma gebieden met stedelijke vernieuwing

Veiligheid is een belangrijk thema bij stedelijke vernieuwing. Onveiligheidsgevoelens en criminaliteit kunnen een reden zijn om vernieuwing toe te passen. Vernieuwingsactiviteiten kunnen echter ook leiden tot meer onveiligheidsgevoelens en criminaliteit. Het resultaat van de vernieuwingsoperatie moet een veilige wijk zijn.

Het Actieprogramma Aanpak Gebieden met Stedelijke Vernieuwing kent prioriteit toe aan het Politiekeurmerk | Veilig Wonen en aan Interim Beheer (fysiek en sociaal). Het Politiekeurmerk Veilig Wonen is gericht op het toepassen van effectieve inbraakpreventie. In 2005 moet in alle stedelijke vernieuwingsplannen het behalen van het politiekeurmerk veilig wonen zijn opgenomen. Interim Beheer dient om tijdens de uitvoering van de stedelijke vernieuwing verloedering – in de vorm van achterstallig onderhoud van woningen en openbare ruimte – te voorkomen. De bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid moeten op het gebruikelijke niveau worden gewaarborgd. De politie besteedt in betreffende gebieden breed aandacht aan alle onderscheiden doelgroepen Veelplegers. In 2004 moeten alle stedelijke vernieuwingsplannen voorzien zijn van een interim beheer regime dat werkt op basis van haalbare en meetbare doelen.

Momenteel zijn er 11 stedelijke vernieuwingsgebieden in uitvoering:

- het Zuidwest Kwadrant van stadsdeel Osdorp
- de Lelylaan in stadsdeel Osdorp
- buurt 9 in stadsdeel Geuzenveld / Slotermeer
- de Geuzenbaan in stadsdeel Geuzenveld / Slotermeer
- de Bijlmermeer in stadsdeel Zuidooost
- de Chassébuurt in stadsdeel De Baarsjes
- de Indische buurt in stadsdeel Zeeburg
- de Fannius Scholtenbuurt in stadsdeel Westerpark
- de Zeeheldenbuurt in stadsdeel Westerpark
- Spaarnadammerhout in stadsdeel Westerpark
- de Admiraal de Ruyterweg in stadsdeel Bos en Lommer

De komende jaren zal in nog eens 16 gebieden stedelijke vernieuwing plaatsvinden.

Het actieprogramma kent een tweetal generieke doelstellingen:

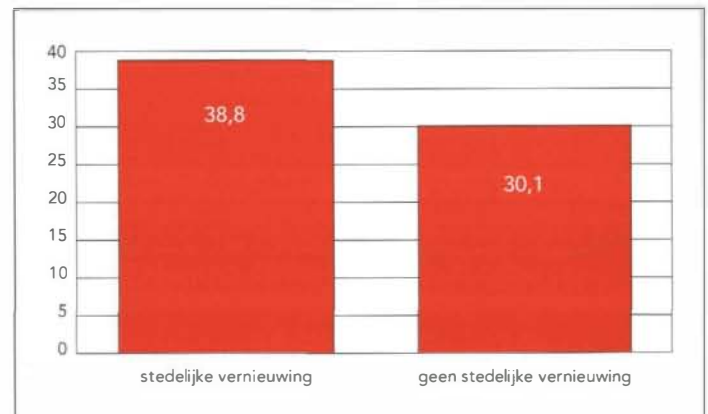
- 1 verbetering van het veiligheidsgevoel
- 2 beperking van de overlast en criminaliteit

Voor het in kaart brengen van deze doelstellingen is gekozen voor de volgende indicatoren:

- onveiligheidsgevoelens in eigen buurt
- aangiftecijfers criminaliteit
- slachtofferschap criminaliteit
- overlastcijfers

In onderstaande figuur zijn de onveiligheidsgevoelens van bewoners in de 11 stedelijke vernieuwingsgebieden samen afgezet tegen de gebieden waar (nog) geen stedelijke vernieuwing plaatsvindt.

Figuur 4.6.1 Onveiligheidsgevoelens in gebieden met stedelijke vernieuwing in 2003: percentage dat zich wel eens onveilig voelt

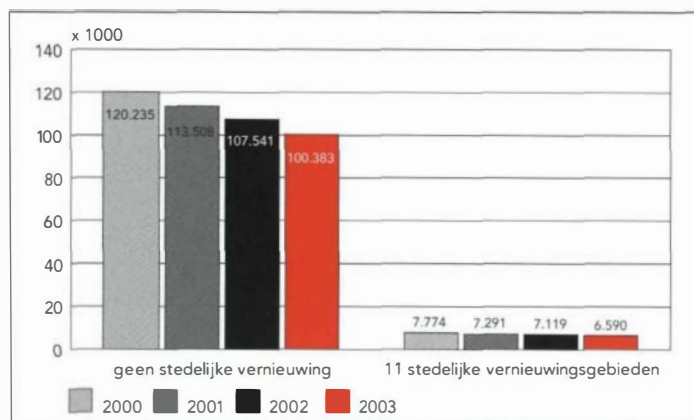

Bron: Monitor Leefbaarheid en Veiligheid

In buurten waar stedelijke vernieuwing plaatsvindt, voelt bijna 39% van de bewoners zich wel eens onveilig. In buurten zonder stedelijke vernieuwing ligt dit percentage op 30%.

In figuur 4.6.2 is het totaal van aangiften in gebieden met en zonder stedelijke vernieuwing tegen elkaar afgezet.

Figuur 4.6.2 Aangiftecijfers stedelijke vernieuwingsgebieden

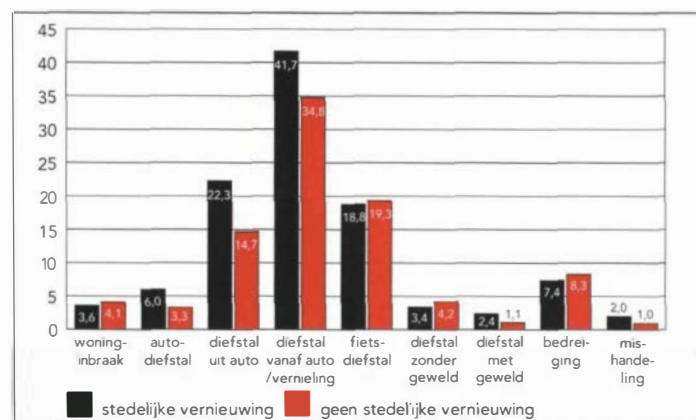
Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Qua aangiftecijfers is de trend tussen gebieden met en zonder stedelijke vernieuwing vergelijkbaar. In de periode 2000-2003 zijn de aangiftecijfers in gebieden zonder stedelijke vernieuwing met 17% gedaald (van 120.235 naar 100.383), terwijl de daling in de gebieden met stedelijke vernieuwing 15% is (van 7.774 naar 6.590).

In bijlage 2 is de top 3 van aangiftecijfers per stedelijk vernieuwingsgebied weergegeven. Een stijgende trend (qua top 3) is waarneembaar voor de Zeeheldenbuurt in Westerpark. Dalend zijn cijfers van de Chassébuurt in de Baarsjes. De top 3 aangiftecijfers van de overige vernieuwingsbuurten zijn relatief stabiel.

In figuur 4.6.3 wordt voor een aantal delicten het slachtofferchap vergeleken tussen gebieden met en zonder stedelijke vernieuwing.

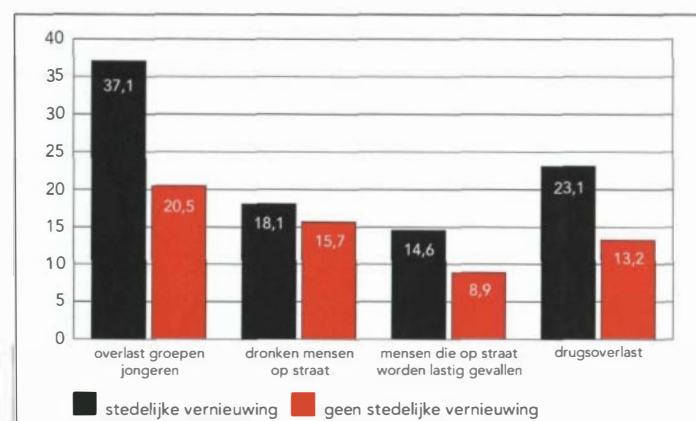
Figuur 4.6.3 Slachtofferpercentages diverse delicten in 2003

Bron: Monitor Leefbaarheid en Veiligheid

Slachtofferschap van autocriminaliteit (zowel autodiefstal, diefstal uit auto als diefstal vanaf auto) komt vaker voor in gebieden met stedelijke vernieuwing dan in gebieden zonder stedelijke vernieuwing. Daarnaast komen bepaalde vormen van geweldscriminaliteit (diefstal met geweld en mishandeling) vaker voor in stedelijke vernieuwingsgebieden. De overige delicten laten geen verschil zien tussen gebieden met en zonder stedelijke vernieuwing.

Figuur 4.6.4 Ervaren overlast op straat in 2003: percentage dat vaak overlast ondervindt

Bron: Monitor Leefbaarheid en Veiligheid

De ervaren overlast op straat is in stedelijke vernieuwingsgebieden veel groter dan in gebieden waar geen stedelijke vernieuwing plaatsvindt. Dit geldt in het bijzonder voor overlast door groepen jongeren en drugsoverlast.

Resultaatmeting

De doelstellingen van het actieprogramma stedelijke vernieuwing zijn: verbetering van het veiligheidsgevoel en beperking van overlast en criminaliteit.

In de volgende Veiligheidsrapportage Amsterdam (aanvang 2005) zal gerapporteerd worden over de ontwikkeling van bovenstaande subjectieve en objectieve veiligheidsgegevens in de gebieden met stedelijke vernieuwing.

Belangrijkste uitkomsten van de huidige meting zijn:

- onveiligheidsgevoelens zijn groter in stedelijke vernieuwingsgebieden dan in gebieden zonder stedelijke vernieuwing
- autocriminaliteit en geweldscriminaliteit komen vaker voor in stedelijke vernieuwingsgebieden dan in gebieden zonder stedelijke vernieuwing
- overlast (in het bijzonder overlast door groepen jongeren en drugsoverlast) wordt vaker gerapporteerd in stedelijke vernieuwingsgebieden dan in gebieden zonder stedelijke vernieuwing

4.7 Actieprogramma Bedreigde Winkelgebieden en Bedrijventerreinen

Het actieprogramma bedreigde winkelgebieden en bedrijventerreinen is goedgekeurd door de gemeenteraad in februari 2004. Het is een overkoepelend plan waar onder meer de activiteiten van de publiekprivate samenwerking, het Platform Criminaliteitsbeheersing Amsterdam (PCA), deel van uit maken. Het plan geeft inzicht in de maatregelen die al zijn genomen door de verschillende partners, zoals extra patrouille in winkelstraten door politie en het lik-op-stuk beleid voor winkeldiefstal van het OM. Ook het stimuleren van preventieve veiligheidsmaatregelen voor ondernemers via een bijdrage uit het economisch stimuleringsprogramma HERMEZ, maken deel uit van de aanpak.

Voorjaar 2003 is het Platform Criminaliteitsbeheersing Amsterdam (PCA) opgericht en is een veiligheidsmanager aangesteld om vorm en uitvoering te geven aan de ambities van het PCA. Het PCA is een samenwerkingsverband van de belangrijkste publieke en private actoren die te maken hebben met bedrijfsleven en veiligheid. Voor het PCA vormen winkelcriminaliteit en veiligheid op bedrijventerreinen de belangrijkste speerpunten. Het PCA is een belangrijke initiator voor het ontwikkelen van nieuwe maatregelen en projecten gericht op het vergroten van de veiligheid voor ondernemers en het verkleinen van de criminaliteit. Het PCA heeft een eigen actieprogramma dat gezamenlijk wordt uitgevoerd.

Inmiddels is door het PCA de eerste aanzet tot onderzoek naar de aard en omvang van criminaliteit in bedrijfsleven gegeven, een van de doelstellingen van het plan. Daarnaast gaat in april 2004 het digitale Ondernemersloket van start, waaraan het thema veiligheid en ondernemers is toegevoegd. Economische Zaken heeft vanuit het economisch stimuleringsprogramma HERMEZ inmiddels vijf veiligheidsprojecten gehonoreerd. Hiermee is momenteel aan de doelstelling dat tot 2006 per jaar minimaal vier veiligheidsprojecten worden gefinancierd, voldaan. Dit betreft onder meer financiering van de infrastructuur voor collectieve beveiliging in winkelstraten.

Het PCA zal bij haar activiteiten rekening houden met lokale situaties in de stad aan de hand van actuele informatie. Dit staat los van de gebieden die benoemd zijn in de actieprogramma's voor de Binnenstad, Zuidoost en Westpoort.

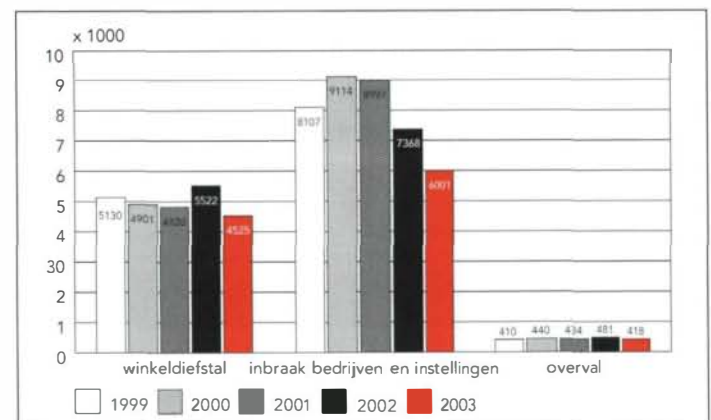
Het doel van het actieprogramma bedreigde winkelgebieden en bedrijventerreinen is als volgt geformuleerd:

- Het terugdringen van vormen van criminaliteit waar het bedrijfsleven slachtoffer van wordt. Het streven is te komen tot een daling van 20-25% vanaf 2006.

Voor de resultaatmeting ten aanzien van deze doelstelling is gebruik gemaakt van de aangiftecijfers over de periode 1999-2003 van:

- diefstal/inbraak bedrijven en instellingen;
- winkeldiefstal
- overval.

Figuur 4.7.1 Aangiften winkelgebieden en bedrijventerreinen

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Wat betreft diefstal/inbraak in bedrijven en instelling is er sinds 2000 een dalende lijn te zien. Voor winkeldiefstal is er ook sprake van een dalende lijn, zij het dat 2002 een heftige piek laat zien waarna de dalende lijn wordt doorgezet. Het aantal overvallen is na een piek in 2002 gezakt tot onder het niveau van 2001.

Resultaatmeting

De doelstelling van het actieprogramma bedreigde winkelgebieden en bedrijventerreinen luidt: het terugdringen van vormen van criminaliteit waar het bedrijfsleven slachtoffer van wordt (het streven is te komen tot een daling van 20-25% vanaf 2006).

In de volgende Veiligheidsrapportage Amsterdam (aanvang 2005) zal gerapporteerd worden over de ontwikkeling van bovenstaande delicten.

Met name in de hot spots binnenstad en Zuidoost zijn ook minder gunstige trends zichtbaar. Zoals in de binnenstad de wisselende (stijgende en dalende) trends van geweldscriminaliteit en de toename van drugsgerelateerde delicten. In Zuidoost verbetert de situatie nog niet in Ganzenpoort en de D- en E-buurt. Daarnaast zijn in Zuidoost gevoelens van onveiligheid en de ervaren drugsoverlast op een te hoog niveau.

Over de voortgang op de doelstellingen van de actieplannen openbaar vervoer en stedelijke vernieuwing kan nog niet gerapporteerd worden, omdat het een eerste meting betreft.

4.8 Conclusies

Het Veiligheidsplan Amsterdam kent naast een doelgroepgerichte benadering ook een gebiedsgerichte benadering. Dit zijn locaties in de stad die te maken hebben met veel criminaliteit en overlast.

Evenals bij de doelgroepen geldt dat de uitvoeringsfase waarin de actieplannen voor de gebieden zich bevinden verschilt. Wel kan geconstateerd worden dat de meeste gebieden zich al langere tijd in extra beleidsaandacht mogen verheugen, zoals de hotspots binnenstad, hot spots Zuidoost, Westpoort en bedreigde winkelgebieden.

Het beeld bij de gebieden is overwegend positief. De hot spots in de binnenstad hebben minder dan in voorgaande jaren te lijden onder vermogenscriminaliteit. In Zuidoost is de teneur wisselend, maar geven Amsterdamse Poort en Kraaiennest in 2003 betere cijfers te zien. In Westpoort lijkt op basis van een voorlopige analyse de criminaliteit te dalen. In winkelgebieden en op bedrijventerreinen is het aantal aangiften van winkeldiefstal en inbraak in bedrijven en instellingen gedaald. De aanpak in deze gebieden, lijkt bijgedragen te hebben aan deze goede resultaten.

5 Bijlagen

Bijlage 1 Aangiftecijfers politie per delicttype

Tabel 1.1 Aangiften vermogenscriminaliteit

	1999	2000	2001	2002	2003
Diefstal/inbraak woning	6466	6910	6409	6320	5607
Diefstal/inbraak box/garage/tuinhuis	2256	1619	1699	1707	1624
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	21699	25724	21215	19306	18521
Diefstal van motorvoertuigen	4378	4231	3896	3582	3140
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	9210	8019	7701	7327	7696
Zakkenrollerij	14426	13133	12795	10490	9429
Diefstal af/uit/van overige voertuigen	1526	1600	1121	1186	1419
Diefstallen op het water	204	209	214	247	167
Overige vermogensdelicten	13399	15241	14058	13609	15059
Diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	8107	9114	8997	7368	6001
Winkeldiefstal	5130	4901	4820	5522	4525
Totaal	86801	90701	82925	76664	73188

Tabel 1.2 Aangiften geweldscriminaliteit

	1999	2000	2001	2002	2003
Zedenmisdrijf	408	426	445	417	408
Moord, doodslag	223	231	292	281	291
Openlijk geweld (persoon)	309	356	444	452	368
Bedreiging	1553	1603	2016	2247	2450
Mishandeling	2783	3168	3107	3316	3120
Straatroof	3579	3871	3744	3128	2893
Overval	410	440	434	481	418
Totaal	9265	10095	10482	10322	9948

Tabel 1.3 Aangiften vandalisme en overlast

	1999	2000	2001	2002	2003
Drugs/drank overlast	2	2	2	1	1
Vernieling cq. zaakbeschadiging	7965	8868	9189	8707	7356
Overlast uitgaansgelegenheid/horeca	0	0	2	0	0
Verkeersoverlast	0	0	0	0	0
Burengerucht (relatieproblemen)	1	1	9	4	3
Huisvredebreuk	147	161	170	232	212
Overlast	0	1	9	3	2
Bijzondere wetten	11	9	10	1	4
Restcategorie	43	44	90	44	29
Totaal	8169	9068	9481	8992	7607

Tabel 1.4 Aangiften overige criminaliteit

	1999	2000	2001	2002	2003
Verkeersongevallen	2016	2276	2376	2020	1022
Brand/ontploffing	257	237	292	278	308
Restcategorie	114	132	114	89	0
Milieu grijs	29	16	10	16	13
Milieu groen	1	2	2	2	5
Drugshandel	9	19	4	2	7
Wapenhandel	13	8	14	10	7
Fraude	1914	2145	2453	2692	2914
Mensenhandel	11	16	15	33	12
Alcohol	1	1	0	0	0
Weg overig	45	44	37	24	37
Aantasting openbare orde	51	54	42	48	36
Discriminatie	22	20	34	21	35
Vreemdelingenzorg	0	1	0	1	0
Restcategorie	204	177	227	252	199
Dienstverlening	0	2	6	2	0
Totaal	4687	5150	5626	5490	4595

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Bijlage 2 Aangiften top 3 stedelijk vernieuwingsgebieden

	1999	2000	2001	2002	2003	Trend
Bos en Lommer – Admiraal de Ruyterweg						neutraal
1 Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	68	44	29	19	24	
2 Diefstal/inbraak woning	21	37	15	26	24	
3 Vernieling cq. Zaakbeschadiging	35	18	13	15	19	
De Baarsjes – Chassébuurt						dalend
1 Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	206	229	261	213	157	
2 Overige vermogensdelicten	48	40	57	55	59	
3 Vernieling cq. Zaakbeschadiging	87	71	107	76	54	
4 Diefstal brom-, snor-, fietsen	60	46	55	29	54	
Geuzenveld/Slotermeer - Buurt 5						neutraal
1 Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	51	136	93	173	126	
2 Vernieling cq. Zaakbeschadiging	71	117	94	94	91	
3 Diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	40	29	65	48	50	
Geuzenveld/Slotermeer - Buurt 9						neutraal
1 Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	29	49	41	56	65	
2 Vernieling cq. Zaakbeschadiging	28	49	45	31	40	
3 Diefstal/inbraak woning	13	23	24	47	29	
Osdorp - Zuidwest kwadrant						neutraal
1 Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	43	65	103	90	89	
2 Vernieling cq. Zaakbeschadiging	56	74	83	54	55	
3 Diefstal/inbraak woning	60	32	32	63	41	
Slotervaart/Overtoomse veld - Lelylaan						neutraal
1 Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	94	128	47	59	83	
2 Overige vermogensdelicten	33	79	32	21	25	
3 Diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	27	35	29	24	22	

	1999	2000	2001	2002	2003	Trend
Westerpark - Fannius Scholtenbuurt						neutraal
1 Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	87	105	156	67	67	
2 Diefstal/inbraak woning	99	100	100	65	56	
3 Diefstal brom-, snor-, fietsen	65	76	49	41	53	
Westerpark - Spaarndammerhout						neutraal
1 Overige vermogensdelicten	52	54	55	65	69	
2 Vernieling cq. Zaakbeschadiging	77	71	67	78	64	
3 Diefstal/inbraak woning	73	97	96	87	60	
Westerpark - Zeeheldenbuurt						stijgend
1 Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	14	21	39	34	41	
2 Overige vermogensdelicten	12	9	17	11	32	
3 Diefstal/inbraak woning	20	31	14	17	26	
Zeeburg - Indische buurt						neutraal
1 Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	295	507	360	354	374	
2 Winkeldiefstal	140	71	83	164	178	
3 Diefstal/inbraak woning	131	148	150	174	155	
Zuidoost - Bijlmermeer						neutraal
1 Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	419	555	459	404	394	
2 Vernieling cq. Zaakbeschadiging	181	191	172	266	184	
3 Overige vermogensdelicten	194	156	176	141	173	

Bron: politie Amsterdam-Amstelland

Colofon

Auteurs

Kees de Rooij

Bram van Dijk, DSP groep BV

Foto's

Edwin van Eis

DTP en druk

Stadsdrukkerij Amsterdam N.V.

Uitgave

Gemeente Amsterdam

Directie Openbare Orde en Veiligheid/

Directie Concerncommunicatie

Amstel 1, 1011 PN, Amsterdam

Meer exemplaren van de Veiligheidsrapportage Amsterdam 2004 zijn op te vragen bij de Directie Openbare Orde en veiligheid van de Gemeente Amsterdam.

Telefoon: 020 552 2048 / 020 552 2416

E-mail: info@eenVeiligAmsterdam.nl

De Veiligheidsrapportage Amsterdam 2004 is te downloaden op www.eenVeiligAmsterdam.nl.

Juni 2004